

BIJLAGEN

BIJLAGE I: Agenda en discussies binnen de (Europese) Raad.....	2
1. Agenda december 2016	2
2. Agenda januari 2017.....	4
3. Raad Algemene Zaken.....	5
4. Europese Raad.....	5
5. Aspecten van het extern beleid van de EU.....	8
A. Ontwikkelingssamenwerking en Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid	8
B. Handel.....	10
6. Raad Concurrentievermogen	10
7. Raad Vervoer, Telecommunicatiemiddelen en Energie.....	13
8. Raad Economische en financiële zaken.....	16
9. Raad Justitie en Binnenlandse zaken.....	19
10. Raad Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Gezondheid en Consumentenbescherming	19
11. Raad Landbouw en Visserij.....	23
12. Raad Milieu.....	26
BIJLAGE II: Nieuwe voorstellen van de Europese Commissie – prioritair voor Vlaanderen	30
1. Volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst.....	30
BIJLAGE III: Ontwikkelingen op het niveau van omzettingen en inbreuken	41
1. Voorstellen van richtlijn.....	41
2. Aangenomen richtlijnen.....	42
3. Stand van zaken omzettingsdossiers.....	43
4. Stand van zaken inbreukdossiers.....	60

BIJLAGE I: AGENDA EN DISCUSSIES BINNEN DE (EUROPESE) RAAD

1. Agenda december 2016

Hieronder vindt u een overzicht van de Europese ministerraden die op de agenda stonden tijdens de maand december 2016. Verslaggeving van de relevante raden vindt u verderop in deze bijlage.

Datum	Raadsbijeenkomst	Woordvoerder	Assessor
1 december	Raad Vervoer, Telecommunicatiemiddelen en Energie (Vervoer)	Federaal	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
2 december	Raad Vervoer, Telecommunicatiemiddelen en Energie (Telecom)	Federaal	n.v.t.
5 december	Raad Vervoer, Telecommunicatiemiddelen en Energie (Energie)	Federaal	Vlaams Gewest
5 december	Eurogroep	Federaal	n.v.t.
6 december	Raad Economische en financiële zaken	Federaal	n.v.t.
8-9 december	Raad Justitie en Binnenlandse zaken	Federaal	n.v.t.
8 december	Raad Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Gezondheid en Consumentenbescherming (Sociaal beleid)	Federaal	<i>Werk/sociaal:</i> Vlaams Gewest/Vlaamse Gemeenschap <i>Gezondheid:</i> Franse Gemeenschap <i>Consumenten:</i> n.v.t.
9 december	Raad Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Gezondheid en Consumentenbescherming (Gezondheid)	Federaal	<i>Werk/sociaal:</i> Vlaams Gewest/Vlaamse Gemeenschap <i>Gezondheid:</i> Franse Gemeenschap <i>Consumenten:</i> n.v.t.
12 december	Raad Buitenlandse zaken	Federaal	n.v.t.
13 december	Raad Algemene zaken	Federaal	n.v.t.
12-13 december	Raad Landbouw en Visserij	<i>Landbouw:</i> federaal	<i>Landbouw:</i> Vlaams/Waals

Datum	Raadsbijeenkomst	Woordvoerder	Assessor
		<i>Visserij</i> : Vlaams Gewest	Gewest (roterend)
15-16 december	Europese Raad	Federaal	n.v.t.
19 december	Raad Milieu	Vlaams Gewest	Federaal

2. Agenda januari 2017

Hieronder vindt u een overzicht van de Europese ministerraden die op de agenda staan tijdens de maand januari 2017. Verslaggeving van de relevante raden volgt in de maandelijkse Mededeling over ontwikkelingen in de EU van volgende maand.

Datum	Raadsbijeenkomst	Woordvoerder	Assessor
16 januari	Raad Buitenlandse zaken	Federaal	n.v.t.
23 januari	Raad Landbouw en Visserij	<i>Landbouw:</i> federaal <i>Visserij:</i> Vlaams Gewest	<i>Landbouw:</i> Vlaams/Waals Gewest (roterend)
23-24 januari	Informele Raad Algemene zaken	Federaal	n.v.t.
26 januari	Eurogroep	Federaal	n.v.t.
27 januari	Raad Economische en financiële zaken	Federaal	n.v.t.
26-27 januari	Informele Raad Justitie en Binnenlandse zaken	Federaal	n.v.t.

3. Raad Algemene Zaken

Datum	13 december
Plaats	Brussel
Woordvoerder voor België	Didier Reynders (federaal minister van Buitenlandse Zaken)
Hoofdpunten van de agenda	<ol style="list-style-type: none">1. Tussentijdse herziening van het meerjarig financieel kader (MFK) 2014-20202. Uitbreiding en Stabilisatie- en Associatieproces3. Voorbereiding van de conclusies voor de Europese Raad van 15 december

1. Tussentijdse herziening van het meerjarig financieel kader (MFK) 2014-2020

Het was al voor de vierde keer dat de Raad Algemene Zaken sprak over de tussentijdse herziening van het MFK (zie eerdere rapportering). Op de bijeenkomst van de Raad Algemene Zaken in november sloten de lidstaten een politiek akkoord, waarbij Italië een voorbehoud liet optekenen. Italië bleek nog steeds niet in staat om zijn goedkeuring te verlenen.

2. Uitbreiding en Stabilisatie- en Associatieproces

De Raad sprak uitgebreid over de op 9 november jl. verschenen acht mededelingen over het uitbreidingsbeleid en de voortgangsrapportages van alle kandidaat-lidstaten (Turkije, Montenegro, Servië, Macedonië en Albanië) en potentiële kandidaat-lidstaten (Bosnië-Herzegovina en Kosovo).

De bespreking concentreerde zich op de situatie in Turkije. De Raad was eensgezind in haar zorg over de situatie. Lidstaten wezen in dit verband onder andere op de druk op de vrijheid van meningsuiting, de opeenvolgende golven van arrestaties in Turkije en de aanhoudende berichten over de omstandigheden waaronder personen worden gedetineerd, alsook op de herhaalde suggestie van de Turkse President dat Turkije de doodstraf zou kunnen herinvoeren. Lidstaten waren echter verdeeld over de wijze waarop de Raad op deze situatie diende te reageren. Het voorzitterschap constateerde dat er geen consensus bestond over het aannemen van raadsconclusies over dit onderwerp. Het voorzitterschap constateerde dat er geen consensus bestond over het aannemen van raadsconclusies over dit onderwerp en stelde daarom voorzitterschapsconclusies op.

Minister Reynders verwees in zijn interventie naar de strategische rol van Turkije en de noodzaak om de dialoog open te houden. Er kan echter geen sprake zijn van een *business as usual*. De minister benadrukte de open - en dus ook omkeerbare - aard van de toetredingsonderhandelingen en de feitelijke vaststelling dat er op dit moment niet overwogen wordt om hoofdstukken te openen. Eerder pleitte ons land ook al voor een heroriëntering van de middelen voor Turkije in het kader van het *Instrument for the Pre-Accession Assistance* (IPA).

3. Voorbereiding van de conclusies voor de Europese Raad van 15 december

De Raad Algemene Zaken sprak over de conclusies voor de Europese Raad van 15 december 2016. Lidstaten konden zich vinden in de vooropgestelde prioriteiten: migratie, veiligheid, economische en sociale ontwikkelingen, inclusief jeugd en externe relaties.

4. Europese Raad

Datum	15 december
Plaats	Brussel
Woordvoerder voor België	Premier Charles Michel
Hoofdpunten van de agenda	1. Migratie 2. Externe veiligheid en defensie 3. Economische en sociale ontwikkelingen 4. Externe betrekkingen 5. Brexit

1. Migratie

De EU-leiders bespraken de migratie via de route door het centrale Middellandse Zeegebied, in het bijzonder de vorderingen met de uitvoering van de overeenkomsten, de zogenoemde "compacts", met vijf Afrikaanse landen van herkomst of doorreis (Ethiopië, Mali, Niger, Nigeria en Senegal). De gedachtewisseling vond plaats mede op basis van een rapport van Hoge Vertegenwoordiger Mogherini. Naast verbeteringen in de terugkeersamenwerking met de vijf "compact landen", wijst het rapport op de zichtbare resultaten van de aanpak van transitmigratie via Niger. Ten gevolge van een verbeterd grensbeheer en de aanpak van mensensmokkel en programma's voor vrijwillige terugkeer naar herkomstlanden is de transitmigratie via Niger op het laagste punt sinds mei 2016.. De vooruitgang vertaalt zich echter nog niet in een vermindering van het aantal verdrinkingen en de irreguliere instroom via de Centrale Mediterrane Route. In het rapport worden geen nieuwe compact landen voorgesteld. Wel wordt een aantal landen geïdentificeerd voor intensievere migratiesamenwerking. Het gaat om Afghanistan, Pakistan, Bangladesh, Egypte, Ivoorkust, Guinea en Ghana. De Europese Raad stelde bereid te zijn nieuwe overeenkomsten of andere vormen van samenwerking met andere landen te kunnen overwegen, in het licht van de ervaring met de uitvoering van de huidige compacts.

De Europese Raad besprak ook de route door het oostelijke Middellandse Zeegebied. De leiders herhaalden dat zij vasthouden aan de volledige uitvoering van de verklaring EU-Turkije over migratie van 18 maart 2016. Zij steunden ook het door Griekenland en de Commissie opgestelde uitvoeringsplan en verzochten de EU-landen dit snel uit te voeren. Zij herinnerden aan hun standpunt over de migratieroute door het oostelijke Middellandse Zeegebied, dat zij tijdens hun vorige bijeenkomst in oktober waren overeengekomen.

Over de herziening van het gemeenschappelijk asielstelsel is kort gesproken. De noodzaak tot een hervorming blijft onverkort bestaan. Op enkele punten is sprake van groeiende overeenstemming, onder meer over de samenwerking aan de buitengrenzen en de verdere ontwikkeling van de Eurodac gegevensbank. Andere elementen, zoals de herverdeling in gevallen van hoge instroom en het idee van effectieve solidariteit, vergen nadere bespreking. Bedoeling is om op deze terreinen onder Maltees voorzitterschap resultaten te bereiken.

2. Veiligheid en defensie

Het punt ving aan met een presentatie door de secretaris-generaal van de NAVO, Jens Stoltenberg, die drie redenen zag voor doorgedreven samenwerking tussen de EU en de NAVO: (1) nieuwe uitdagingen (cyber, maritiem, terrorisme, etc.), (2) beslissingen van de EU om haar defensie te versterken, zoals geconcretiseerd in de *EU Global Strategy* of het *European Defence Action Plan* en (3) de druk op de trans-Atlantische relatie.

De Europese Raad riep voorts op tot versterkte samenwerking op het gebied van ontwikkeling van noodzakelijke defensiecapaciteiten en het beschikbaar stellen ervan in tijden van nood.

De Europese Raad bekrachtigde de Raadsconclusies van de Raad Buitenlandse Zaken van 14 november jl. over de implementatie van de *EU Global Strategy* op het gebied van veiligheid en defensie. In aanvulling op de raadsconclusies zal Hoge Vertegenwoordiger Mogherini in de komende maanden voorstellen presenteren.

De Europese Raad verwelkomde de voorstellen van de Commissie over het *European Defence Action Plan*.

De Europese Raad riep op tot snelle opvolging van de raadsconclusies van 6 december jl. over de implementatie van de Gemeenschappelijke EU-NAVO Verklaring van Warschau gericht op het versterken van complementariteit tussen beide organisaties op het gebied van hybride dreigingen, maritieme kwesties, cyber security, defensiecapaciteiten, -industrie en -onderzoek, oefeningen en defensie- en veiligheidsopbouw.

3. Economische en sociale ontwikkelingen

De Europese Raad verwelkomde het besluit van de Raad Economische en Financiële Zaken van 6 december om het Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI) te verlengen.

De Europese Raad nam er nota van dat de Raad nu klaar is om de onderhandelingen met het Europees Parlement over de modernisering van handelsbeschermingsinstrumenten op te starten.

De Europese Raad bevestigde dat de verschillende strategieën voor de eengemaakte markt en van de energie-unie in 2018 voltooid en geïmplementeerd zouden moeten zijn.

De Europese Raad ondersteunde de diverse initiatieven die jeugdwerkloosheid moeten bestrijden zoals de Jeugdgarantie en het Jeugdwerkgelegenheidsinitiatief. Tevens werd de Commissie opgeroepen om verder te werken aan andere jeugdinitiatieven zoals het Europees Solidariteitskorps.

De Raad en de Commissie werden opgeroepen om de impact te evalueren van het opnemen van industriebeleid in de strategische initiatieven en om concrete acties te identificeren om de industriële basis van de interne markt te versterken en te moderniseren.

4. Externe betrekkingen

Oorlog in Syrië

De Europese Raad heeft de voortdurende aanvallen op Aleppo, met inbegrip van de weloverwogen aanvallen op burgers en ziekenhuizen door het Syrische regime en zijn bondgenoten (met name Rusland en Iran), sterk veroordeeld.

De Europese Raad riep op de vijandelijkheden in Syrië onmiddellijk te staken en riep het regime, Rusland, Iran en alle andere strijdende partijen op tot het onmiddellijk doorvoeren van noodmaatregelen, waaronder de evacuatie van de inwoners van het oostelijk deel van Aleppo, onmiddellijke hulp en bescherming voor alle inwoners van het oostelijk deel van Aleppo, bescherming voor alle medisch personeel en medische installaties in heel het land en de toepassing van het internationaal humanitair recht.

Associatieovereenkomst EU-Oekraïne

De EU-leiders wisselden van gedachten over de situatie in Nederland wat betreft de associatieovereenkomst EU-Oekraïne. De Nederlandse premier Rutte had de afgelopen maanden aangestuurd op een besluit van de staatshoofden en regeringsleiders, nadat de ratificatie van de associatieovereenkomst eerder dit jaar door de Nederlandse kiezer was verworpen in een raadgevend referendum. De afgelopen weken werd hier hard aan gewerkt. Het besluit kreeg de vorm van een juridisch verbindende interpretatie van de Associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne, waarin de belangrijkste zorgen zijn opgenomen die geuit zijn in aanloop naar het Nederlandse referendum.

Herenigingsonderhandelingen Cyprus

Naar aanleiding van een presentatie van de president van de Republiek Cyprus over de onderhandelingen inzake een hereniging van Cyprus, betuigde de Europese Raad andermaal zijn steun voor het lopende herenigingsproces in Cyprus. De leiders benadrukten dat de EU bereid is deel te nemen aan de Conferentie van Genève van 12 januari 2017 over Cyprus.

Minsk-debriefing

Zoals gevraagd door Italië gaven Duitsland en Frankrijk een debriefing over de Minsk-akkoorden in het kader van de verlenging van de sancties van de EU tegen Rusland. Er zal voor de verlenging van de lopende sancties een schriftelijke procedure worden ingesteld.

5. Brexit

De Europese Raad werd afgesloten door een informele bijeenkomst van de staatshoofden en regeringsleiders over de *brexit*. Na afloop legden de 27 leiders (de 28 lidstaten behalve het Verenigd Koninkrijk) en de voorzitters van de Europese Raad en de Commissie een verklaring af over de procedurele aspecten van artikel 50.

De verklaring stelt dat de onderhandelingen met het VK zullen worden gestart van zodra het VK op grond van artikel 50 een kennisgeving heeft gedaan. Na de kennisgeving door het VK zal de Europese Raad de richtsnoeren vaststellen. De Raad zal daarna onderhandelingsrichtsnoeren voor de Commissie vaststellen en zal Michel Barnier aanstellen als hoofdonderhandelaar namens de EU. De verklaring herbevestigde tevens de beginselen uit verklaring van 29 juni jl., namelijk dat een akkoord een evenwicht tussen rechten en verplichtingen zal moeten weerspiegelen, en dat het voor toegang tot de interne markt een voorwaarde is dat alle vier vrijheden worden aanvaard.

5. Aspecten van het extern beleid van de EU

A. Ontwikkelingssamenwerking en Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid

Syrië

Op hun vergadering van 12 december 2016 bespraken de buitenlandministers de situatie in Syrië, in het bijzonder in het belegerd Aleppo. Zij riepen alle partijen op om humanitaire hulpwerkers volledige toegang te geven tot alle delen van het Syrische grondgebied.

EU-Afrika

Op 12 december 2016 bespraken de buitenlandministers de staat van de relaties tussen de EU en Afrika. Deze zouden moeten evolueren tot een strategisch partnerschap dat beide partijen in staat stelt om het hoofd te bieden aan de gezamenlijke mondiale uitdagingen waarmee ze worden geconfronteerd. In lijn met de Algemene Strategie voor het Gemeenschappelijk

Buitenlands en Veiligheidsbeleid van juni 2016 stelde Hoge Vertegenwoordiger Mogherini een totaalbenadering voorop; zij het één die rekening houdt met de specifieke situatie van de verschillende partners. Dit impliceert dan ook differentiatie. De volgende thema's werden als cruciaal aangestipt: conflictpreventie, menselijke veiligheid en het aanpakken van de grondoorzaken van instabiliteit en migratiebeheersing. De buitenlandministers benadrukten dat de EU-Afrika-relaties niet gereduceerd mochten worden tot enkel ontwikkelingssamenwerking, maar dat de EU oog moest blijven hebben voor de economische en investeringsbanden tussen beide continenten. Het arsenaal van externe financiële instrumenten van de EU diende volgens de deelnemers op een strategische en geïntegreerde wijze te worden ingezet.

Ook werden openbaar bestuur, democratie, mensenrechten en de participatie van burgers en het maatschappelijk middenveld in de besluitvorming als belangrijke thema's aangestipt. Bijzondere aandacht ging uit naar het lot van de Afrikaanse jeugd, dat het centrale thema zou zijn van de volgende EU-Afrika-top in de herfst van 2017. In voorbereiding hierop zullen de Europese Commissie en de Hoge Vertegenwoordiger een gezamenlijke mededeling aannemen over de EU-Afrika-relaties. De top zal een ogenblik zijn waarop de partners de toekomst van het ACP-EU-partnerschap (ACP = landen in Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan) zouden bespreken en de wijze waarop dit vorm dient te worden gegeven nadat het huidige Cotonou-akkoord afloopt.

Democratische Republiek Congo

Naar aanleiding van de Raad Buitenlandse Zaken van 12 december 2016 namen de buitenlandministers een gezamenlijke verklaring aan over de situatie in de Democratische Republiek Congo. Tegelijk namen ze sancties aan tegen zeven individuen die verantwoordelijk werden geacht voor gewelddaden in Congo.

Migratie en vluchtelingen crisis

Ter voorbereiding van de vergadering van de Europese Raad van 15 december 2016 besprak de Raad Buitenlandse Zaken van 12 december 2016 migratievraagstukken. De aandacht ging uit naar de uitvoering van het partnerschapskader voor migratie met derde landen. Een gedetailleerd openbaar verslag volgt. De eerste resultaten op het terrein konden worden opgetekend, met name met Niger en Mali. Volgens Hoge Vertegenwoordiger Mogherini loont de aanpak omdat het gaat om een gemeenschappelijke inspanning van EU Instellingen en lidstaten.

De buitenlandministers bespraken eveneens de werkzaamheden rond het externe investeringsplan, inclusief het Europees Fonds voor Duurzame Ontwikkeling. Op 13 december 2016 bepaalde de Raad zijn onderhandelingspositie hierover met het oog op de komende gesprekken met het Europees Parlement. Dit fonds zal gericht zijn op het aanpakken van de grondoorzaken van migratie door het stimuleren van jobcreatie en investeringen en het bevorderen van duurzame ontwikkeling in Afrikaanse partnerlanden en het Europees Nabuurschap.

Vanuit het regionale trust-fonds voor Syrië werd op 6 december 2016 dan weer 138,85 miljoen euro gemobiliseerd ter ondersteuning van de gastgemeenschappen voor vluchtelingen in de Syrische buurlanden. 82 miljoen euro werd uitgetrokken voor het verlenen van gezondheidszorg en sanitaire diensten. In Irak zal 50 miljoen euro gaan naar de creatie van socio-economische opportuniteiten. De overige 6,85 miljoen euro zal onder andere worden gebruikt voor het verlenen van zachte leningen.

Op 14 december 2016 werd een pakket van maatregelen ter waarde van 381 miljoen euro aangenomen voor de Sahel-regio en de regio rond het Tsjaad-meer. Deze maatregelen, gericht op het aanpakken van instabiliteit en de grondoorzaken van migratie, zullen worden gefinancierd

vanuit het trust-fonds voor Afrika. Via dit pakket wil de EU er zowel voor zorgen dat migranten en hun families lange-termijn-perspectieven worden geboden in hun landen van oorsprong, als dat de kaders voor reguliere migratie in de regio versterkt worden.

Op 16 december 2016 keurde de Europese Commissie een pakket aan steunprogramma's voor Noord-Afrika goed ter waarde van 37 miljoen euro. Deze programma's zullen worden gefinancierd vanuit het EU-trust-fonds voor Afrika. 20 miljoen euro zal worden uitgetrokken voor het bijstaan van vluchtelingen die opgepikt werden in Libische territoriale wateren. 11,5 miljoen euro zal worden gebruikt ter ondersteuning van de uitvoering van de nationale migratiestrategie van Tunesië. De overige 5,5 miljoen euro zal gebruikt worden om racisme en xenofobie tegen migranten in Marokko tegen te gaan.

EU-Cuba akkoord inzake politieke dialoog en samenwerking

In de marge van de vergadering van de Raad Buitenlandse Zaken van 12 december 2016 ondertekenden de EU en Cuba het akkoord inzake politieke dialoog en samenwerking met Cuba. Dit akkoord vervangt het gemeenschappelijk standpunt 96/697/GBVB van de Europese Unie over Cuba. Het akkoord legt de basis voor een versterkte samenwerking tussen de EU en Cuba. Via dit akkoord wil de EU niet alleen de transitieprocessen in Cuba ondersteunen, maar ook bijdragen tot duurzame ontwikkeling, democratie en mensenrechten. Ook dient het akkoord bij te dragen aan het aanpakken van mondiale uitdagingen.

EU-Trust-fonds voor Colombia

Ook het EU-trust-fonds voor Colombia werd ondertekend in de marge van de vergadering van de Raad Buitenlandse Zaken. Het fonds heeft tot doel om de uitvoering van het vredesakkoord en het proces van heropbouw en stabilisatie te ondersteunen via activiteiten die bijdragen tot het herstel van het sociale en economische weefsel van Colombia. Plattelandsgebieden hebben voorrang omdat zij proportioneel meer door het conflict getroffen werden. Het fonds wordt gefinancierd via bijdragen uit de EU-begroting en van negentien EU-lidstaten. Het staat open voor bijkomende bijdragen.

B. Handel

Eind december werd alsnog een akkoord gevonden binnen de Raad van Ministers met betrekking tot de modernisering van de handelsverdedigingsinstrumenten. Hoewel Vlaanderen, hierin gesteund door alle betrokken beleidsniveaus binnen België, nog inhoudelijke opmerkingen formuleerde ten aanzien van de eindtekst is het akkoord toe te juichen. Het akkoord laat immers toe om een triloog op te starten tussen het Europees Parlement, de Raad en de Europese Commissie. Er ons rekenschap van gevend dat de modernisering van de handelsverdedigingsinstrumenten reeds jaren geblokkeerd zat en wetende dat belangrijke handelspartners niet voldoende de geldende internationale handelsregels uitvoeren, is een modernisering noodzakelijk. Vlaanderen vertrouwt erop dat de triloog nog zal bijdragen tot inhoudelijke verbeteringen.

6. Raad Concurrentievermogen

Datum	28-29 november 2016		
Plaats	Brussel		
Woordvoerder voor België	Industrie:	adjunct-Permanent	Vertegenwoordiger Jan

	Hoogmartens Interne Markt: Vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Consumenten, belast met Buitenlandse Handel, Kris Peeters Onderzoek: adjunct-Permanent Vertegenwoordiger Jan Hoogmartens
Hoofdpunten van de agenda	1. Industrie: Belang van industriebeleid in het Commissie Werkprogramma 2017 2. Interne Markt: Strategie voor de Interne Markt – stand van zaken na één jaar 3. Onderzoek: EU Strategie voor Internationale Samenwerking 4. Onderzoek: Raadsconclusies over de ondersteuning van beginnende onderzoekers

1. Industrie: Belang van industriebeleid in het Commissie Werkprogramma 2017

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Sinds het aantreden van Commissievoorzitter Juncker is de globale strategie voor de industrie van de Europese Commissie niet meer geactualiseerd. De roadmap voor het industriebeleid die de Europese Raad vroeg net voor het aantreden van de Commissie Juncker werd niet opgeleverd. De Commissie “integreert” daarentegen de belangen van de industrie in haar andere beleid. Voor veel lidstaten is de zichtbaarheid van deze aanpak onvoldoende.

Verschillende lidstaten, waaronder België, pleiten daarom al langer bij de Europese Commissie om een actievere rol op te nemen op het gebied van het industriebeleid. Op de vorige Raad heeft België daarom om een variapunt gevraagd, opgehangen aan de recente gebeurtenissen rond Caterpillar. Op deze Raad was het Duitsland dat om een variapunt vroeg met als aanleiding het ontbreken van een referentie naar het industriebeleid in het Commissie Werkprogramma 2017. 15 lidstaten, waaronder België, steunden Duitsland in haar oproep tot meer nadruk op het industriebeleid in het Commissie Werkprogramma.

In haar reactie legde Commissaris Bienkowska opnieuw de nadruk op integratie van industriële belangen in andere beleidsdomeinen van de EU. Bienkowska sloot evenwel niet uit dat er volgend jaar een bijdrage van de Commissie zou komen in het industriebeleid. Zij rekent op de steun van de lidstaten om haar collega’s te overtuigen van het belang van zulke bijdrage. Zij wees tenslotte ook op een evenement over het industriebeleid in het voorjaar van 2017 waarop Commissievoorzitter Juncker aanwezig zal zijn.

Een Europees industriebeleid is belangrijk voor Vlaanderen omdat het complementair kan werken aan het eigen industriebeleid en internationale initiatieven zoals het Vanguard Initiative. Vlaanderen en België zijn daarom al sinds jaren voorstander van een actieve politiek vanwege de EU op dit gebied.

Link met het Europees Parlement

Op 5 oktober 2016 nam het Europees Parlement een resolutie aan over de nood aan een Europees herindustrialiseringsbeleid.

2. Interne Markt: Strategie voor de Interne Markt – stand van zaken na één jaar

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

De interne markt is één van de grote successen van de EU. Maar er is op dit gebied nog veel onontgonnen potentieel, in het bijzonder op het gebied van de interne dienstenmarkt.

Daarom lanceerde de Europese Commissie op vraag van de Raad een jaar geleden de Strategie voor de Interne Markt.

De strategie kent drie pijlers:

1. nieuwe kansen creëren voor bedrijven (initiatieven inzake deeleconomie, KMO-beleid, dienstenpaspoort, richtsnoeren voor proportionaliteit van gereguleerde beroepen...)
2. modernisering en innovatie stimuleren (normen, overheidsopdrachten, intellectuele eigendom...)
3. naleving en uitvoering (verbeteren notificatieprocedure van de dienstenrichtlijn, herziening verordening wederzijdse erkenning...)

De Europese Commissie is halfweg met de uitvoering van de strategie. Het Slovaakse voorzitterschap peilde met enkele vragen naar wat de lidstaten vinden van de uitvoering tot op heden, waar zij het meeste potentieel zagen voor verdere verdieping van de interne markt en op welke manier de implementatie in de lidstaten kan worden verbeterd.

Tijdens de discussie drukten lidstaten algemeen tevredenheid uit over de uitvoering van de strategie tot op heden. Heel wat lidstaten namen de kans te baat om vooruit te blikken op nog te nemen initiatieven, in het bijzonder inzake het vrij verkeer van diensten. Zo zijn heel wat lidstaten van oordeel dat de proportionaliteitsrichtsnoeren voor de gereguleerde beroepen verplicht moeten zijn. Ook heel wat aandacht voor de Europese dienstenkaart (dienstenpaspoort), waar heel wat lidstaten pleitten voor een ambitieus voorstel vanwege de Europese Commissie. België pleitte in dit verband voor werkelijke administratieve vereenvoudiging en wenst dat de kaart in eerste instantie op prioritaire sectoren van toepassing is. Inzake de deeleconomie pleitte België voor een meer ambitieuze aanpak vanwege de Europese Commissie. De huidige zachte aanpak wordt als onvoldoende ervaren.

Gezien de beperkte omvang van België is de interne markt erg belangrijk voor de Belgische en de Vlaamse economie. Vlaanderen is voorstander van betere informatie-uitwisseling over zaken doen in andere EU-lidstaten, harmonisatie waar wenselijk en mogelijk, het verminderen van de administratieve lasten en het aanpakken van taalbarrières die grensoverschrijdend zakendoen bemoeilijken.

Link met het Europees Parlement

Op 26 mei 2016 nam het Europees Parlement een resolutie aan over de Strategie voor de interne markt.

3. Onderzoek: EU Strategie voor Internationale Samenwerking inzake Onderzoek en Innovatie

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

In 2012 nam de Europese Commissie een EU-Strategie voor Internationale Samenwerking inzake Onderzoek en Innovatie aan met het oog op uitvoering tijdens Horizon 2020. Met de strategie wenst de Europese Commissie de aantrekkelijkheid van de EU op het gebied van Onderzoek en Innovatie te verhogen, mondiale vraagstukken beter op te lossen en het Onderzoek en Innovatiebeleid in te schakelen ter ondersteuning van het externe beleid van de EU. Daartoe streeft de EU openheid na in haar relatie met derde landen en ontplooit de Europese Commissie doelgerichte initiatieven, zoals het vaststellen van gebieden voor internationale samenwerking, gezamenlijke meerjarige plannen met partnerlanden, het afstemmen van het eigen beleid met andere beleidsdomeinen en internationale instellingen en het versterken van het partnerschap met lidstaten via SFIC (Strategic Forum for International Cooperation).

In oktober 2016 publiceerde de Commissie haar tweede uitvoeringsverslag van de strategie. De Commissie heeft de voorbije jaren verder werk gemaakt van beleidsdialoog met derde landen. Op het gebied van samenwerking met niet-EU landen in Horizon 2020 is nog werk aan de winkel, aangezien de samenwerking zich op een lager niveau bevindt dan onder het Zevende Kaderprogramma. De Commissie werkt ook steeds meer op het verbeteren van de kadervoorwaarden voor internationale samenwerking (onder meer via het ontwikkelen van cofinancieringsmechanismen in de partnerlanden, nastreven van wederkerige toegang tot onderzoeksprogramma's in derde landen, aantrekken van ondernemers etc.) en werkt samen met internationale organisaties aan het oplossen van mondiale vraagstukken. Het partnerschap met de lidstaten wordt verder versterkt en de afstemming met het externe beleid opgevoerd.

Het Slovaakse voorzitterschap wou van lidstaten weten welke kadervoorwaarden prioriteit moeten krijgen, hoe de samenwerking binnen Horizon 2020 kan worden verbeterd en hoe het Onderzoek en Innovatiebeleid ondersteunend kan werken ten aanzien van het externe beleid van de EU. Lidstaten, waaronder België, benadrukten het belang van openheid ten aanzien van derde landen op basis van wederkerigheid. Wat betreft het verhogen van samenwerking onder Horizon 2020, hadden lidstaten diverse voorstellen, zoals het meer zichtbaar maken van de opportuniteiten voor internationale samenwerking of het internationaliseren van de initiatieven voor gezamenlijke programmering. Lidstaten benadrukten tenslotte het belang van wetenschapsdiplomatie. België wees onder meer op de nood aan goede samenwerking tussen de ministeries bevoegd voor wetenschapsbeleid en de ministeries bevoegd voor buitenlands beleid.

4. Onderzoek: Raadsconclusies over de ondersteuning van beginnende onderzoekers

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

De Raad nam raadsconclusies aan over de ondersteuning van beginnende onderzoekers. In de conclusies wordt gewezen op het belang van de nieuwe generatie onderzoekers voor de toekomstige welvaart van de EU. Maar beginnende onderzoekers ondervinden belangrijke belemmeringen en moeten in het begin van hun carrière ondersteund worden. Kansen en loopbaanmogelijkheden moeten worden verbeterd en er moet ook aandacht zijn voor de genderproblematiek. In het bijzonder worden lidstaten onder meer verzocht om:

- wetenschappelijk onderwijs te versterken,
- instellingen aan te sporen tot meer gestructureerde loopbaantrajecten en transparante aanwervingsprocedure te hanteren,
- mentoractiviteiten te bevorderen,
- beste praktijken uit te wisselen met betrekking tot vrouwelijke onderzoekers en
- nationale financieringinstanties aan te moedigen hun instrumentarium te evalueren en aan te passen waar nodig om betere ondersteuning te verlenen aan beginnende onderzoekers.

De Commissie wordt verzocht om samen met lidstaten netwerken op Europees niveau te versterken, betere cijfers te voorzien over de mobiliteit van jonge onderzoekers, de terugkeer van onderzoekers naar hun land van oorsprong te ondersteunen en eventueel nieuwe instrumenten te gebruiken voor beginnende onderzoekers.

7. Raad Vervoer, Telecommunicatiemiddelen en Energie

Sessie Vervoer

Datum	1 december 2016
-------	-----------------

Plaats	Brussel
Woordvoerder voor België	Minister Bellot (Minister van Mobiliteit, belast met Belgocontrol en de Nationale Maatschappij der Belgische spoorwegen)
Hoofdpunten van de agenda	<ol style="list-style-type: none"> 1. EASA Verordening: algemene benadering 2. Pakket Veiligheid passagiersschepen 3. Variapunt: aankomend wegvervoerpakket en de uitdagingen voor de wegvervoersector

1. EASA Verordening

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Dit dossier betreft een REFIT (programma voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving van de Europese Commissie) van richtlijn 216/2008 met het oog op het verbeteren van de competitiviteit van de Europese luchtvaart, en het garanderen van een laag risico op ongevallen en een optimale groei. Geschat wordt dat het aantal vluchten in het Europese luchtruim met 50% zal groeien tussen 2012 en 2035 naar 14,4 miljoen. Daarnaast wordt in dit voorstel een Europees kader voor drones gecreëerd.

Dit dossier is federale bevoegdheid, er zijn geen specifieke Vlaamse aandachtspunten.

Link met het Europees Parlement

Binnen het Europees parlement is de TRAN Commissie (Commissie vervoer en toerisme) verantwoordelijk en werd de heer Marinescu (EPP) aangeduid als rapporteur. De TRAN Commissie nam haar rapport aan op 2 december 2016. Het dossier kan nu naar de plenaire.

2. Pakket veiligheid passagiersschepen

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Dit pakket bestaat uit drie voorstellen van richtlijn:

- REFIT van richtlijn 2009/45 “Veiligheidsvoorschriften en standaarden voor passagiersschepen”
- REFIT van richtlijn 2009/16 “Veiligheidsinspecties op ro-ro ferries en hoge snelheid passagiersvaartuigen”
- REFIT van richtlijn 98/41 “Passagiersregistratie van opvarenden passagiersschepen vanuit en naar havens in de lidstaten”

Voor de eerste twee richtlijnen werd een algemene benadering bereikt, voor de laatste werd een voortgangsverslag aangenomen.

Voornamelijk de laatste richtlijn is gemengde bevoegdheid en wordt door Vlaanderen van nabij opgevolgd. Deze richtlijn beoogt het tellen en registreren van passagiers voor een betere controle en verhoogde veiligheid met name ingeval van reddingsoperaties. Daarnaast wordt de telling en registratie idealiter ook elektronisch mogelijk gemaakt.

Binnen Vlaanderen worden voornamelijk de aspecten van het opvragen van totaal aantal personen aan boord en de functionaliteit van het opvragen van opvarenden lijsten in geval van incident opgevolgd. Er is mogelijk een impact op de systemen van het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (het maritime single window en SafeSeaNet).

Link met het Europees Parlement

Binnen het Europees Parlement is de TRAN Commissie (Commissie vervoer en toerisme) verantwoordelijk voor dit pakket. Voor de richtlijn passagiersregistratie van opvarenden

passagiersschepen is mevrouw Bilbao Barandica (ALDE) aangeduid als rapporteur. Helga Stevens is schaduwrapporteur voor het LIBE-comité. Het dossier wacht op behandeling door het comité.

3. Variapunt: aankomend wegvervoerpakket en de uitdagingen voor de wegvervoersector

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Dit variapunt werd op vraag van Duitsland en Frankrijk geagendeerd en leidde tot een volwaardig debat.

De Commissie plant de publicatie van de verschillende initiatieven van haar wegvervoerpakket in 2017. Deze omvatten een sociale pijler, een interne marktpijler en een tolheffingspijler.

Het debat focust zich voornamelijk op de sociale aspecten waarbij de gekende tegenstellingen tussen de lidstaten weer bovendien.

Een eerste groep, gesteund door FR, DE, BE, LU, IT, DK en AT, pleit voor een evenwichtige concurrentie op de markt waarbij er strenger wordt opgetreden tegen sociale fraude in de sector en waarbij de controles op EU niveau moeten worden versterkt en verder geharmoniseerd. Het probleem van de postbusbedrijven moet worden aangepakt.

Een tweede groep, met PL, HU, CZ, EE, LT, LV, BG, RO en SI, is van mening dat de detachingsrichtlijn 96/71 niet op de transportsector van toepassing kan zijn en zou leiden tot extra lasten voor bedrijven en faillissementen. Ze pleiten voor een liberalisering van de sector en willen geen verbod op rustpauzes in de vrachtwagencabines. Ze verzetten zich ook hevig tegen de recent ingevoerde minimumlonen in Frankrijk en Duitsland.

De Commissie kondigt de lancering aan van een website waar de voortgang in de verschillende dossiers van het wegvervoerpakket kan worden opgevolgd: <http://ec.europa.eu/transport/modes/road/road-initiatives>.

Sessie Energie

Datum	5 december 2016
Plaats	Brussel
Woordvoerder voor België	Minister Marie-Christine Marghem (Federaal Minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling)
Hoofdpunten van de agenda	1. Pakket 'Schone energie voor alle Europeanen'

1. Winterpakket 'Schone energie voor alle Europeanen'

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

De Europese Commissie gaf een korte presentatie van het winterpakket 'Schone energie voor alle Europeanen' dat op 30 november 2016 werd gepubliceerd. Omdat de lidstaten tijd nodig hebben voor de analyse van dit omvangrijke pakket vond op de Raad Energie geen discussie plaats over het pakket.

Het 'Schone energie voor alle Europeanen' pakket bevat 8 wetgevende voorstellen en een reeks mededelingen en rapporten die moeten bijdragen tot de realisering van de 'Energie Unie' strategie en de Europese 2030 klimaat-energiedoelstellingen.

Zie link: <https://ec.europa.eu/energy/en/news/commission-proposes-new-rules-consumer-centred-clean-energy-transition>

Er zijn onder andere voorstellen voor de herziening van de richtlijnen energie-efficiëntie, energieprestaties van gebouwen en interne markt elektriciteit.

Een voorstel voor een verordening betreffende het bestuur ('governance') van de Energie Unie houdt onder andere in dat de lidstaten nationale geïntegreerde energie-klimaatplannen moeten opstellen met 2030 beleidsdoelstellingen en bijhorende beleidsinstrumenten voor elk van de vijf dimensies van de Energie Unie (bevoorradingzekerheid, interne markt, energie-efficiëntie, transitie naar een koolstofarm energiesysteem, innovatie en competitiviteit). De lidstaten zullen vanaf 2021 tweemaaljaarlijks aan de Europese Commissie moeten rapporteren over de realisering van het nationaal plan.

Het pakket bevat ook een Ecodesign werkplan 2016-2019 waarin productcategorieën worden aangeduid waarvoor nieuwe productnormen in verband met energie-efficiëntie zullen ontwikkeld worden. Er is ook een uitgebreid rapport over de energieprijzen en de energiekosten in de EU en een mededeling over energie innovatie.

(Zie verder in komende Maandelijks Mededelingen onder het luik 'fiches prioritaire dossiers'.)

8. Raad Economische en financiële zaken

Datum	6 december 2016
Plaats	Brussel
Woordvoerder voor België	Federaal minister van Financiën Johan Van Overtveldt
Hoofdpunten van de agenda	<ol style="list-style-type: none"> 1. EFSI – Verordening tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1017 betreffende het Europees Fonds voor strategische investeringen, de Europese investeringsadvieshub en het Europese investeringsprojectenportaal (eerste lezing) 2. Verbetering van de voorspelbaarheid en de transparantie van het stabiliteits- en groeipact – goedkeuring 3. Europees Semester 2017 – jaarlijkse groeianalyse, waarschuwingsmechanismeverslag en ontwerpaanbeveling over het economisch beleid van de eurozone – presentatie door de Commissie en gedachtewisseling

1. [EFSI – Verordening tot wijziging van Verordening \(EU\) 2015/1017 betreffende het Europees Fonds voor strategische investeringen, de Europese investeringsadvieshub en het Europese investeringsprojectenportaal \(eerste lezing\)](#)

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Tijdens de ECOFIN Raad (Raad Economische en Financiële Zaken) vond onder het agendapunt 'Investeringsplan voor Europa' een gedachtewisseling plaats over het voorstel dat de Europese Commissie op 14 september 2016 publiceerde met betrekking tot de verlenging van de looptijd van het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) en de invoering van technische versterkingen voor dat fonds en de Europese investeringsadvieshub.

Dit voorstel inzake “EFSI 2.0” voorziet in de verlenging van de looptijd van EFSI tot eind 2020, verhoogt het investeringsdoel van 315 miljard naar 500 miljard euro, en verhoogt de EU-garantie van 16 miljard naar 26 miljard euro en de bijdrage van de Europese Investeringsbank van 5 miljard naar 7,5 miljard euro. Het voorstel beoogt het geografische en sectorale bereik, de klimaatactie, de additionaliteit en de transparantie te versterken.

De herziene compromistekst van het voorzitterschap vormde het startpunt voor de gedachtewisseling. Geen enkele lidstaat wilde de discussie over de herziene compromistekst van het voorzitterschap nog heropenen (na goedkeuring op Coreper van 30 november 2016). Tijdens de gedachtewisseling benadrukten Duitsland, Zweden, Nederland, Luxemburg en België dat additionaliteit als principe voor een interventie in het kader van EFSI gegarandeerd moet zijn. Ook Vlaanderen hecht een groot belang aan de versterking van de additionaliteit van EFSI in het nieuwe voorstel. Duitsland, Zweden, Nederland en Polen benadrukten ook dat het voorstel van de Commissie ná de onafhankelijke evaluatie gepubliceerd had moeten worden.

De ECOFIN Raad nam de herziene compromistekst van het voorzitterschap aan. Daarmee stelde de ECOFIN Raad een algemene oriëntatie (in het kader van de gewone wetgevingsprocedure) vast.

Het voorzitterschap herinnerde aan de link van het dossier met de discussies over de tussentijdse herziening van het meerjarig financieel kader. Het voorzitterschap gaf ook aan dat de trilog nu kan starten. Het aantredend voorzitterschap (Malta) wil het wetgevende proces afronden met een aanneming van EFSI 2.0 tijdens de eerste helft van 2017.

Link met het Europees Parlement

De onderhandelingen met het Europees Parlement zullen opgestart worden. De aangenomen herziene compromistekst inzake EFSI 2.0 zal als onderhandelingsmandaat voor de Raad dienen.

2. Verbetering van de voorspelbaarheid en de transparantie van het stabiliteits- en groeipact – goedkeuring

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Op 21 oktober 2015 publiceerde de Europese Commissie een eerste pakket met voorstellen betreffende de hervorming van de Economische en Monetaire Unie (EMU). Het verhogen van de voorspelbaarheid en transparantie van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP) zonder de regelgeving te wijzigen werd in dit pakket als één van de werkpunten naar voor geschoven. Tijdens de informele ECOFIN Raad van april wisselden de ministers een eerste keer informeel van gedachten over dit onderwerp en gaven ze aan het Economisch en Financieel Comité (EFC) de opdracht om concrete voorstellen uit te werken. In de afgelopen maanden werd onder andere onderzocht in hoeverre een bijgestelde uitgavennorm een grotere rol zou kunnen spelen in de beoordeling van de naleving van de regels van het SGP. Een grotere focus op de uitgavennorm zou leiden tot accuratere budgettaire aanbevelingen en een grotere controle van de lidstaat op het eindresultaat gelet op de focus op discretionaire maatregelen abstractie makend van meevallers en tegenvallers.

Tijdens de ECOFIN Raad van december gaven de ministers hun akkoord aan het compromis dat uitgewerkt werd door het EFC.

In dit compromis wordt in de preventieve arm van het SGP vastgehouden aan een even grote rol voor het structureel resultaat als voor het uitgavencriterium. Om de consistentie tussen

het structureel resultaat en de uitgavennorm te vergroten zal de uitgavennorm voortaan ook gecorrigeerd worden voor one-offs. In de landenspecifieke aanbevelingen zal de vereiste budgettaire inspanning niet enkel in een structurele inspanning, maar tevens in een uitgavennorm uitgedrukt worden. Daarnaast wordt de corrigerende arm van het SGP vereenvoudigd door de toevoeging van een uitgavencriterium. Gelet op de grotere aandacht voor de uitgavennorm, zullen discretionaire maatregelen becijferd gepresenteerd moeten worden, hetgeen niet evident is in een bewegende omgeving. De nieuwe benaderingswijze zal vanaf 2017 toegepast moeten worden. De implementatie van deze benaderingswijze in Belgische context wordt momenteel onderzocht.

3. Europees Semester 2017 – jaarlijkse groeianalyse, waarschuwingsmechanismeverslag en ontwerpaanbeveling over het economisch beleid van de eurozone – presentatie door de Commissie en gedachtewisseling

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Op 16 november publiceerde de Europese Commissie onder andere haar jaarlijkse groeianalyse, het waarschuwingsmechanismeverslag en haar ontwerpaanbeveling over het economisch beleid van de eurozone (zie: https://ec.europa.eu/info/european-semester/european-semester-timeline/setting-priorities_en). De publicatie van dit zogenaamde “herfstpakket” vormt het startschot van het Europees Semester 2017. In dit pakket worden de algemene economische en sociale prioriteiten voor de Europese Unie uiteengezet en krijgen de lidstaten richtsnoeren voor het volgend jaar.

In de jaarlijkse groeianalyse beveelt de Commissie voor 2017 aan om verder in te zetten op de drie beleidsprioriteiten die sinds haar aantreden naar voor werden geschoven voor het economisch en sociaal beleid, met name het verder inzetten op investeringen, het voortzetten van structurele hervormingen en een verantwoordelijk begrotingsbeleid.

Het waarschuwingsmechanismeverslag vormt het startpunt van de jaarlijkse cyclus van de macro-economische onevenwichtigheidsprocedure uit het Six Pack. Aan de hand van een knipperlichttabel met macro-economische indicatoren besliste de Commissie om 13 lidstaten aan een diepgaande evaluatie te onderwerpen. Voor deze lidstaten werden in de vorige toezichtcyclus onevenwichtigheden geïdentificeerd en is er nu een nieuwe diepgaande evaluatie nodig om te beoordelen of deze onevenwichtigheden aanhouden dan wel of deze verholpen werden. Voor België werden in de voorgaande toezichtcyclus geen onevenwichtigheden geïdentificeerd en ziet de Commissie ook nu geen grote risico's die een diepgaande evaluatie in 2017 zouden rechtvaardigen.

Gelet op de sterke onderlinge afhankelijkheid en de mogelijke overloopeffecten tussen de landen van de eurozone moet het economisch beleid van de lidstaten van de eurozone sterker bewaakt en gecoördineerd worden. De aanbevelingen voor het economisch beleid van de eurozone worden sinds de vorige toezichtcyclus in het najaar gepubliceerd in plaats van samen met de landenspecifieke aanbevelingen in het voorjaar. De Commissie hoopt dat de lidstaten op die manier beter rekening zullen houden met de gezamenlijke uitdagingen bij het ontwikkelen van nationaal beleid. De Commissie beveelt aan om (1) beleid na te streven dat de groei ondersteunt, de aanpassingscapaciteit verbetert en leidt tot meer convergentie; (2) te streven naar een expansief begrotingsbeleid tot 0,5% van het bbp voor de eurozone als geheel; (3) hervormingen te implementeren die jobcreatie, convergentie en sociale rechtvaardigheid bevorderen; (4) de bankenunie te vervolledigen en (5) werk te maken van de voltooiing van de EMU.

Tijdens de ECOFIN Raad lichtte de Commissie de bovengenoemde documenten kort toe, waarna een eerste gedachtewisseling volgde. België kwam niet tussen. De gevoelige discussie

omtrent een expansief begrotingsbeleid voor de eurozone werd gevoerd in de schoot van de Eurogroep van 5 december.

De bovengenoemde documenten zullen in de komende weken in de betrokken comités besproken worden. In januari zal de ECOFIN Raad aanbevelingen voor de eurozone goedkeuren en conclusies inzake de jaarlijkse groeianalyse en het waarschuwingsmechanismeverslag aannemen.

Link met het Europees Parlement

Het Europees Parlement bespreekt de jaarlijkse groeianalyse en kan op eigen initiatief een verslag uitbrengen. Het Parlement is verder ook via de economische dialoog bij het Semester betrokken.

9. Raad Justitie en Binnenlandse zaken

Sessie Binnenlandse Zaken

Datum	9 december 2016
Plaats	Brussel
Woordvoerder voor België	Vice-Eerste Minister en Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken Jan JAMBON en Staatssecretaris voor Asiel en Migratie Theo FRANCKEN
Hoofdpunten van de agenda	De agendapunten van deze Raad betroffen onder meer Migratie en Asiel, Terrorismebestrijding en een Stand van zaken inzake wetgevingsvoorstellen voor de Hervorming van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) en hervestiging

Deze Raad Justitie en Binnenlandse Zaken keurde de raadsconclusies over de integratie van derdelanders die legaal in de Europese Unie verblijven goed. Reeds in 2014 nam de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken conclusies over deze materie aan. De nieuwe raadsconclusies erkennen het actieplan voor de integratie van derdelanders dat de Commissie in juni 2016 publiceerde evenals de nieuwe vaardighedenagenda. Bovendien onderlijnen de raadsconclusies het belang van de erkenning van de Europese waarden zoals vastgelegd in Artikel 2 van het EU Verdrag en in het Charter van de Fundamentele Rechten van de EU voor de sociale cohesie. De rol van de lokale en regionale overheden in het integratieproces wordt uitdrukkelijk erkend. In lijn met wat het actieplan in het vooruitzicht stelt, bevatten deze raadsconclusies ook een aantal werk- en aandachtspunten voor de diverse beleidssectoren en –niveaus om tot een effectief integratiebeleid te komen.

Zowel in de voorbereiding van het Commissie actieplan als in de opmaak van deze raadsconclusies speelde Vlaanderen een actieve rol. Omdat Vlaanderen momenteel al een actief en ook binnen de EU en door de Commissie erkend integratiebeleid voert, vormen deze conclusies eerder een bevestiging dan wel een uitdaging voor Vlaanderen.

10. Raad Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Gezondheid en Consumentenbescherming

Sessie Werkgelegenheid en Sociale Zaken

Datum	8 december 2016
Plaats	Brussel

Woordvoerder voor België	Kris Peeters, vice-eerste minister en minister van Werk en Economie
Hoofdpunten van de agenda	1. Europese pijler van sociale rechten 2. Het Europees Semester 2017

1. Europese pijler van sociale rechten - beleidsdebat

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Europees Commissaris Thyssen kondigt een definitief voorstel hierover aan in de eerste maanden van 2017. Europa moet volgens Commissaris Thyssen investeren in menselijk kapitaal: dit is het belangrijkste ingrediënt voor een duurzame en inclusieve groei. Er zijn nieuwe vaardigheden nodig voor nieuwe banen om Europa in staat te stellen competitief te blijven. Wat ontbreekt in het sociaal acquis van de EU is de uitvoering. Deze pijler moet het referentiekader worden om het werkgelegenheids- en sociaal beleid te bekijken. De pijler moet omgezet worden in concrete actie die de sociale vooruitgang bevordert. Zo moet er onder andere voortgewerkt worden aan de sociale bescherming, ook voor zelfstandigen die rechten moeten kunnen opbouwen op basis van bijdragen. De EU moet hierbij kijken naar de houdbaarheid van de sociale beschermingsystemen. Het evenwicht tussen werk en privéleven moet ook bewaakt worden. Er kan geen wetgeving komen voor elk aspect van de pijler, de subsidiariteit blijft centraal staan. De verantwoordelijkheid van de Europese pijler van sociale rechten ligt vooral bij de lidstaten. Hierbij kan wel gebruik gemaakt worden van de instrumenten zoals het Europees Semester en de open methode van coördinatie. Verder kunnen de benchmarks gebruikt worden en bekeken worden hoe we de structuurfondsen benutten. De Commissaris maakt ook melding van de conferentie op 23 januari 2017 over de pijler. Daarna komt er een definitieve tekst en komt de Europese pijler ook in het Witboek over de toekomst van de EMU (economische en monetaire unie) in het voorjaar van 2017.

Alle lidstaten staan positief tegenover het voorstel van de Commissie en steunen op zijn minst de doelstellingen ervan: de sociale dimensie van de EMU moet worden versterkt. We moeten een passend sociaal beleid op nationaal niveau voeren en de beschikbare instrumenten op EU-niveau daartoe benutten. De pijler moet ondersteund worden door de volledige toepassing van de EU-wetgeving en het gebruik van de Europese structuurfondsen. De lidstaten steunen de Commissie in haar streven naar opwaartse sociale convergentie. De pijler moet centraal staan in het Europees sociaal model.

De lidstaten lijken geen voorstander te zijn van een Europa met twee snelheden en benadrukken dat de pijler er moet zijn voor alle lidstaten en dus niet alleen voor de landen van de eurozone.

Zowat iedereen beklemtoont dat de pijler moet stroken met de subsidiariteits- en evenredigheidsbeginselen. We moeten zorgen voor een juist evenwicht van de bevoegdheden. De lidstaten weten dat vele elementen van de pijler tot de nationale bevoegdheden behoren en ze wijzen op de verschillende situaties, ontwikkelingen en stelsels in de lidstaten.

Veelal wordt beklemtoond dat we moeten voortbouwen op bestaande processen zoals het Europees Semester met de coördinatie van het beleid, de Europese werkgelegenheidsstrategie, richtsnoeren, leren van elkaar, benchmarks, uitwisselen van goede praktijkvoorbeelden. Hierbij passen ook een EU-ondersteuning met ambitieuze doelstellingen en een duidelijk beleids- en begrotingskader. Gemeenschappelijke beginselen en richtsnoeren moeten wel aansluiten op de specifieke situatie en ontwikkelingen van de lidstaten.

Iedereen is overtuigd van de belangrijke rol van de sociale partners: arbeidsvoorwaarden, arbeidsmarkt,... is immers hun terrein waar zij het verschil kunnen maken. We moeten respect opbrengen voor hun autonomie.

De veel genoemde beleidsterreinen waar de lidstaten werk willen van maken zijn:

- vaardigheden (waaronder digitale), opleiding en investeren in een leven lang leren,
- de ondersteuning van mobiliteit,
- gendergelijkheid op de arbeidsmarkt,
- het evenwicht tussen werk en gezinsleven,
- de ondersteuning van werklozen om ze terug aan de slag te krijgen,
- de aanpak van de werkloosheid bij jongeren en langdurig werklozen,
- de bevordering van de ondernemingszin bij jongeren,
- de kwaliteit van werk en de nieuwe vormen van werk,
- een minimum levensstandaard,
- goed werkende, adequate en duurzame sociale beschermingsstelsels en de gelijke behandeling van minderheden in deze stelsels,
- het terugdringen van armoede en de bestrijding van kinderarmoede.

Volgens de lidstaten moet de Europese pijler bij deze topics de ontwikkelingen volgen: zo is bijvoorbeeld de arbeidstijdrichtlijn niet meer aangepast aan de nieuwe realiteit. De vierde industriële revolutie heeft belangrijke gevolgen inzake arbeidsmarkt en vaardigheden.

Enkele lidstaten spelen in op het discours van de extreem rechtse en populistische partijen die hoogtij vieren in recente verkiezingen. Het geloof in de EU ligt laag. Dit komt door de sociale regressie en de daaruit voortvloeiende ongerustheid van de Europese burger ten aanzien van de werkloosheid en de toegenomen armoede, en door de gevolgen van de globalisering op de werksituatie. Europa moet meer oog hebben voor de noden van de burger. De burger moet de EU herkennen aan zijn sociaal beleid. We moeten zorgen dat hij de toekomstige ontwikkelingen op de arbeidsmarkt kan bijhouden. Sociale cohesie moet Europa dichterbij de burger brengen.

België is overtuigd dat de ontwikkeling van de sociale pijler nodig is om de monetaire Unie en de interne markt te versterken. Opwaartse sociale convergentie is een politieke en sociale, maar ook een economische noodzaak. De eerste stap is het blijvend bewaken, actualiseren en uitvoeren van het sociale acquis. De volgende stap is het bieden van een antwoord op de uitdagingen die de globalisering en de digitalisering van onze economie betekenen voor de arbeidsmarkt en de sociale bescherming. Essentieel is dat alle kansen van de digitalisering en de modernisering van de arbeidsmarkt worden gegrepen, maar dat de burgers zich toch beschermd weten tegen bruuske veranderingen door een moderne sociale bescherming. Bijzondere aandacht moet daarin gaan naar het aanpassen van de startvaardigheden en het tijdens de loopbaan verwerven van nieuwe vaardigheden die werknemers en zelfstandigen sterker en weerbaarder maken. Zeker voor kwetsbare groepen als jongeren, ouderen en niet-EU onderdanen moet meer nadruk daarop komen. Aan de sociale partners moet meer ruimte worden gegeven om de arbeidsomstandigheden, de vorming en de loopbaanontwikkeling aan te passen aan de snel veranderende noden van werkgevers en werknemers. Hun betrokkenheid garandeert dat er op maat gewerkt wordt en dat de aanpassingen ook snel kunnen worden uitgevoerd.

Link met het Europees Parlement

De Commissie voor Werkgelegenheid en Sociale Zaken van het Europees Parlement behandelde een ontwerp van verslag over de Europese pijler van sociale rechten op 1 en 26 september en op 7 november en bracht hierover een stemming uit op 8 december 2016.

2. Het Europees Semester 2017

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Vice-voorzitter van de Europese Commissie Dombrovskis licht toe dat het pakket door de Commissie werd goedgekeurd op 16 november 2016 en dat dit de nieuwe cyclus van het Europees Semester inleidt. De Commissie moet de lopende hervormingen ondersteunen in lijn met de landenspecifieke aanbevelingen. De Jaarlijkse Groeianalyse 2017 leert ons dat de economie blijft aantrekken maar dat een aantal risico's aanwezig blijven. Het BBP is hoger dan vóór de crisis, er is groei in 2017 en de investeringen en de consumptie trekken aan. De werkgelegenheid groeit voor het eerst sterker sinds 2008. De EU-doelstelling van een werkgelegenheidsgraad van 75% ligt binnen handbereik. Maar Europa mag niet op haar lauweren rusten. Het herstel is kwetsbaar, er zijn geopolitieke risico's en de groei is traag. We moeten het herstel versterken en verder werk maken van de "heilzame driehoek": meer investeringen, structurele hervormingen en een verantwoord begrotingsbeleid. Dombrovskis maakt melding van sociale rechtvaardigheid en inclusieve groei als prioriteiten. De lidstaten moeten zorgen dat de groei en de productiviteit worden ondersteund: banen creëren, eerlijke regelgeving in de bankensector,...

Europees Commissaris Thyssen geeft een aantal positieve trends uit het Gezamenlijk Verslag van de Werkgelegenheid: er zijn 5 miljoen meer mensen aan het werk dan 2 jaar geleden. Het doel van de werkgelegenheidsgraad van 75% ligt binnen bereik. De werkloosheidsgraad is 8% in de EU en 9,8% in de eurozone (cijfers eind oktober 2016). De Commissaris schrijft de daling in de werkloosheid toe aan de hervormingen in de lidstaten. Het herstel is echter kwetsbaar en wordt niet door alle burgers gevoeld. Er zijn 20 miljoen langdurig werklozen. De armoede en sociale uitsluiting zijn afgenomen maar liggen nog steeds hoger dan in 2008. De Europese Unie mag niet bij de pakken blijven zitten: de hervormingen moeten worden doorgevoerd. Er moeten contractuele regelingen komen die zowel flexibel zijn als zekerheid bieden. Verder moet werk gemaakt worden van een leven lang leren, van vaardigheden die beantwoorden aan de behoeften op de arbeidsmarkt, van adequate en duurzame sociale beschermingsstelsels, gelijke kansen op de arbeidsmarkt (kinderopvang), hogere investeringen in menselijk kapitaal en in infrastructuur. De rol van de sociale partners moet versterkt worden.

Alle lidstaten onderschrijven de prioriteiten en doelstellingen van de Jaarlijkse Groeianalyse die een goede grondslag vormt voor verdere hervormingen. Zo treden het nastreven van sociale rechtvaardigheid/gelijkheid, de investering in menselijk kapitaal, vaardigheden (onder andere digitale) en opleiding, de aandacht voor de arbeidsmarktbehoeften van het bedrijfsleven, het creëren van banen, een actief arbeidsmarktbeleid en het evenwicht werk-privé leven vaak op de voorgrond. Voorts wordt de rol van de sociale partners in het Europees Semester benadrukt: hen betrekken bij de nationale hervormingen zorgt voor sociale vrede en eigenaarschap. Sociale dialoog is een belangrijke voorwaarde om te werken aan groei.

Meerdere lidstaten bevestigen de verbeteringen inzake de groei van banen, het afnemen van de werkloosheid, ook al zijn er nog problemen inzake jeugdwerkloosheid, langdurige werkloosheid en/of hoog niveau van armoede te noteren bij een aantal onder hen. Enkele lidstaten juichen de verlenging van het Jongerenwerkgelegenheidsinitiatief toe.

België steunt het voortzetten van de "heilzame driehoek" in de Jaarlijkse Groeianalyse en het streven naar een rationalisering van het Europees Semester. Fact finding missions van de Commissie en de voortdurende dialoog tussen de lidstaten en de Commissie dragen bij tot beter onderbouwde landenrapporten en landenspecifieke aanbevelingen. België wil er wel op

aandringen dat de informatie-uitwisseling efficiënt zou verlopen om te vermijden dat teveel bevragingen worden georganiseerd.

België heeft steeds gepleit voor een grotere betrokkenheid van de Raad Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken en zijn comités bij de onderhandelingen over de Eurozone-aanbeveling en is dan ook tevreden dat deze comités dit jaar een volwaardige bijdrage hebben kunnen leveren over die materies in de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone die tot de bevoegdheid van de ministers van werkgelegenheid en sociale zaken behoren. België gaat er van uit dat deze werkwijze ook in de toekomst zal worden gevolgd.

We moeten eveneens voortbouwen op de kernboodschappen van het overleg van het Comité voor de werkgelegenheid met de nationale sociale partners.

Het Gezamenlijk Verslag van de Werkgelegenheid stelt een lichte verbetering van de werkgelegenheid vast. In België zijn er de jongste twee jaar 100.000 jobs gecreëerd. Deze toename is vooral te danken aan een versterking van de competitiviteit ten gevolge van het dalen van de loonkosten. De werkloosheid daalde naar 8,3% wat lager is dan het Europees gemiddelde. Om de vooropgestelde werkzaamheidsgraad voor 2020 te halen zijn nog meer inspanningen nodig. België zal dan ook verdergaan met het moderniseren van de arbeidsmarkt en het arbeidsrecht. Het bevorderen van economische groei moet voor België hand in hand gaan met het bevorderen van sociale vooruitgang.

Link met het Europees Parlement

Op 22 november 2016 vond in de plenaire van het Europees Parlement een debat plaats over het Pakket voor het Europees Semester 2017. Tijdens een buitengewone gezamenlijke vergadering van de Commissie van Economische en Monetaire Zaken en de Commissie Werkgelegenheid en Sociale Zaken van het Europees Parlement op 12 december 2016 hadden de Europarlementsliden een economische dialoog en een gedachtewisseling over de Jaarlijkse Groeianalyse en het Waarschuwingsmechanismeverslag met Europees Commissarissen Dombrovskis, Moscovici en Thyssen.

11. Raad Landbouw en Visserij

Sessie Landbouw

Datum	12-13 december 2016
Plaats	Brussel
Woordvoerder voor België	Borsus Willy (Minister van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke integratie)
Hoofdpunten van de agenda	1. Landbouw en klimaat 2. Raadsconclusies over de versterking van de positie van de landbouwer 3. Hervorming verordening biolandbouw

1. Landbouw en klimaat

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Gezien de impact van zowel de ESR (Effort Sharing Regulation) en de LULUCF-verordening (Land Use, Land Use Change and Forestry) op landbouw stelde het Slovaaks voorzitterschap voor om deze verordeningen te bespreken op de landbouwrapad. Commissaris voor Landbouw

Hogan stelde dat alle sectoren, dus ook de landbouw, een bijdrage moeten leveren om de klimaatdoelstellingen te halen. De ESR schrijft een reductiedoelstelling per lidstaat voor die vooral rekening houdt met het bbp. Er komt geen aparte doelstelling per sector. De LULUCF-verordening schuift de 'no debit rule' naar voor, wat inhoudt dat wijzigingen in het landgebruik een klimaatneutraal effect moeten hebben. De voorstellen voorzien een flexibiliteit van 280 Mt CO₂ die verdeeld wordt op basis van landbouwemissies. Hogan benadrukte tot slot het beperkt mitigatiepotentieel van de landbouw, maar wees ook op het feit dat landbouw via sequestratie een deel van de oplossing is.

Het voorzitterschap had twee vragen voorgelegd aan de delegaties. De eerste vroeg of het lager mitigatiepotentieel van de landbouw, zoals erkend in de conclusies van de Europese Raad van oktober 2014, voldoende werd gerespecteerd. Samen met acht andere lidstaten vond België van wel. Een beperkt aantal vond dat dit maar gedeeltelijk was gebeurd. Verschillende lidstaten onderstreepten de nood aan onderzoek en innovatie om de mitigatie te versterken en zeiden dat er niet mocht geraakt worden aan de voedselzekerheid.

Via de tweede vraag wilde de voorzitter weten of de voorgestelde flexibiliteit adequaat is voor de landbouw. Sommigen oordeelden dat er te weinig flexibiliteit was, terwijl Nederland vond dat we dit niet mogen verhogen. Een coalitie van een 13-tal lidstaten hadden graag gezien dat bosbeheer meer zou worden mee genomen in de bepaling van de totale flexibiliteit. Ook hier was Nederland kritisch en zei dat er eerst duidelijke regels hiervoor moeten zijn. België vond dat we de methodiek voor het verdelen van de flexibiliteit moeten herbekijken. Tot slot hadden heel wat lidstaten opmerkingen bij de referentieperiodes van de ESR en/of LULUCF-verordening.

De Slovaakse voorzitter zal via een brief de voorzitter van de milieuraad en de bevoegde commissaris op de hoogte brengen. Ze noteerde de vraag naar meer coherentie tussen voedselzekerheid en klimaat, waarbij voedselzekerheid voorop staat. Bij de flexibiliteit is er ruimte voor verbetering en moet beter weerspiegeld worden dat landbouw ook een bijdrage levert. De voorstellen moeten ook rekening houden met bosbeheer. Tot slot is er ook discussie over de referentieperiodes.

Link met het Europees Parlement

Het Europees Parlement zal als medewetgever mee moeten beslissen over deze verordeningen.

2. Raadsconclusies over de versterking van de positie van de landbouwer

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Slovakije wou via raadsconclusies de positie van de landbouwer in de voedselketen versterken. Eerdere versies werden op technische bijeenkomsten besproken. Op de Raad zag de voorzitter dat er een akkoord was over de tekst op één punt na, de EU regelgeving voor oneerlijke handelspraktijken (UTP's). Ze stelde daarbij dat landbouwers vaak niet vanuit een gelijke positie kunnen onderhandelen met andere schakels in de keten. Vaak volstaan vrijwillige initiatieven niet, al moeten we natuurlijk rekening houden met subsidiariteit.

Het overgrote deel van de lidstaten, waaronder België, verklaarde zich akkoord met de tekst. Duitsland en Spanje wezen op het feit dat de Task Force voor de landbouwmarkten nog andere voorstellen had gedaan. Ze vroegen de Commissie om rekening te houden met alle voorstellen. Ook België vroeg naar een concreet plan van aanpak. Over de kwestie van de UTP's gaven Duitsland, het VK, Nederland, Zweden en Denemarken de voorkeur aan vrijwillige maatregelen. Daarom stelde Duitsland een aantal tekstwijzigingen voor.

Hogan verwees naar het werkprogramma van 2017 waarin de opvolging van het verslag van de Task Force was vermeld. Hij vond het belangrijk dat de Raad via conclusies een signaal zou kunnen geven en had geen problemen met de voorgestelde wijzigingen.

Daarop stelde het voorzitterschap een aantal wijzigingen voor. Met deze aanpassingen konden de raadsconclusies uiteindelijk unaniem goedgekeurd worden.

3. Hervorming verordening biolandbouw

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Wegens het uitblijven van een politiek akkoord over de biolandbouw gaf de voorzitter uitleg bij de geboekte vooruitgang. Ze zei dat de lidstaten verdeeld waren over het compromis over een beperkt aantal openstaande politieke punten.

Hogan erkende de grote inspanningen en gemaakte vooruitgang. Dit brengt mogelijkheden voor de sector. Het huidige voorstel laat toe om meer te harmoniseren met minder nationale afwijkingen. Zo is er een harmonisatie van de niet-toegelaten stoffen, is er de groeps certificatie en minder administratieve last. Hij zag een akkoord over de meeste punten. De pesticidenkwestie ligt bijzonder moeilijk. Het voorstel bevat nu enkel een automatische decertificering voor pesticidencocktails. We mogen het consumentenperspectief niet vergeten. Hogan vond niet dat we in een doodlopend straatje zitten met dit dossier. Hij aanvaardde niet om de besprekingen op de lange baan te schuiven. Hij zag de voortgang als basis voor een akkoord in 2016 of 2017.

Hoewel alle delegaties de vele inspanningen van het voorzitterschap erkenden, waren verschillende lidstaten heel kritisch. België stelde dat we ver af staan van een akkoord, maar kon instemmen met het inlassen van een reflectieperiode. Net als anderen vroeg België zich af of we verder moesten werken aan het huidige voorstel, al waren er ook die snel wilden verder werken op basis van het voortgangsverslag. De inkomende voorzitter Malta zei alvast dat het een bezinningsperiode wilde inlassen en dat vooruitgang alleen met haalbare voorstellen mogelijk is.

Inhoudelijk was andermaal de aanpak bij besmetting (met onder andere pesticiden) het voornaamste struikelblok. In tegenstelling tot België en een beperkt aantal anderen wilden de meesten niet weten van een automatische decertificering bij besmetting. Verder maakten de lidstaten ook melding van andere punten die ze niet konden aanvaarden.

Hogan zei het voorstel niet te zullen terugtrekken en geen rode lijnen te hebben vermeld. Hij riep de lidstaten op om flexibel te zijn. Hij vond dat we snel een akkoord moesten bereiken, onder meer omwille van de nood aan een gelijk speelveld tussen EU en derde landen. De huidige groei van de biolandbouw met 9% moet nog verder stijgen, maar we moeten ook rekening houden met de consument.

Link met het Europees Parlement

Het Europees Parlement is als medewetgever een cruciale speler in de totstandkoming van een akkoord in dit dossier.

Sessie Visserij

Datum	12 en 13 december 2016
Plaats	Brussel
Woordvoerder voor België	Minister Joke Schauvliege – Vlaams minister van Omgeving,

	Natuur en Landbouw.
Hoofdpunten van de agenda	1. Vangstmogelijkheden voor 2017: politiek akkoord.

1. Vangstmogelijkheden voor 2017

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Woensdagochtend 14 december werd er een politiek akkoord gesloten over de vangstmogelijkheden in 2017 voor de belangrijkste commerciële visbestanden in de Atlantische Oceaan, de Noordzee en internationale wateren. Het akkoord werd met unanimititeit door de lidstaten aanvaard. Het vastleggen van de vangstmogelijkheden is een exclusieve bevoegdheid van de Raad.

Commissie en Raad streefden ernaar om zoveel mogelijk bestanden op het niveau van de Maximale Duurzame Opbrengst (MDO) te brengen. Het aantal bestanden op dit niveau stijgt tot 44. Het Gemeenschappelijk Visserijbeleid voorziet dat alle bestanden waarvoor een MDO-advies beschikbaar is ten laatste in 2020 op dit niveau worden gebracht. Ook het aantal bestanden binnen veilige biologische limieten kende een positieve evolutie. Bij het vaststellen van de vangstmogelijkheden werd bovendien rekening gehouden met de gemengde visserij en de gevolgen van de aanlandingsverplichting. Dit laatste was voor de Belgische sector van groot belang. Hiermee werd er ook voor België een goed evenwicht gevonden tussen zowel de ecologische als de socio-economische pijler van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid.

Link met het Europees Parlement

Geen. Het vastleggen van vangstmogelijkheden valt onder de exclusieve bevoegdheid van de Raad (zie art. 43, lid 3 VWEU).

12. Raad Milieu

Datum	19 december 2016
Plaats	Brussel
Woordvoerder voor België	Joke Schauvliege, Vlaams minister voor Leefmilieu
Hoofdpunten van de agenda	1. Herziening van de EU ETS richtlijn 2. Goed beheer van chemische stoffen 3. Broeikasgasemissiereducties in de niet-ETS-sectoren 4. Wetgevend pakket afval

1. Herziening van de EU ETS richtlijn

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Het voorstel voor herziening van de EU-ETS richtlijn (emissiehandelsstelsel) verscheen op 15 juli 2015. Het voorstel heeft betrekking op de handelsperiode van emissierechten van 2021 tot 2030 en omvat de concrete uitwerking van de krijtlijnen die de Europese Raad van 24 oktober 2014 heeft vastgelegd in de conclusies over het Europese klimaat- en energiepakket 2030. De ministers van Leefmilieu werden geïnformeerd over de voortgang van de gesprekken op raads werkgroepsniveau onder het Slovaaks voorzitterschap.

Tijdens het debat werd door een groot aantal lidstaten, waaronder België, de nadruk gelegd op de nood aan een robuuste koolstofprijs en een versterking van het ETS-systeem. België verwelkomde, samen met andere lidstaten, het voorstel om de absorptiegraad van de marktstabiliteitsreserve te verdubbelen vanaf 2019 en gaf aan dat de mogelijkheid om rechten

in de marktstabiliteitsreserve permanent te annuleren, het onderzoeken waard is. Dit om ervoor te zorgen dat de koolstofprijs ook op lange termijn voldoende wordt ondersteund. Enkele meer perifere landen toonden zich bezorgd over een versterking van de koolstofprijs en verwezen hierbij naar gevolgen voor de economie, de begroting en mogelijke concurrentienadelen met buurlanden van de EU. Grotendeels dezelfde groep lidstaten die om versterking vragen, waaronder België, gaven aan dat er ook een doeltreffende bescherming tegen carbon leakage moet worden uitgewerkt en dat de toepassing van de cross-sectoriële correctiefactor in de volgende handelsperiode absoluut vermeden moet worden. België pleit in die context voor een verlaging van het aandeel te veilen emissierechten van 57 procent tot 52 procent, de afschaffing van de gratis toewijzing aan sectoren die niet onderhevig zijn aan een risico op carbon leakage en een voldoende dynamische toewijzing van de gratis rechten. De modaliteiten van het fonds voor de modernisering van de energiesector in Oost-Europese lidstaten en de compensatie van indirecte kosten zijn ook nog onderwerp van verder debat.

Deze politieke en andere meer technische punten zullen onder het inkomende Maltese voorzitterschap verder besproken worden. Het Maltese voorzitterschap hoopt om een akkoord (algemene benadering) binnen de Raad te bereiken op de Raad Leefmilieu van 28 februari, waarna de trilogie met het Europees Parlement aangevat kunnen worden.

Link met het Europees Parlement

De ENVI-commissie (Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid) van het Europees Parlement stemde op 15 december, dus enkele dagen voor de Raad, over het rapport van rapporteur Ian Duncan (ECR/UK). Het rapport werd goedgekeurd met een ruime meerderheid. Het rapport bevat amendementen die streven naar een versterking van het ETS-systeem en een robuustere koolstofprijs, onder andere door een verdubbeling van de absorptiegraad van de marktstabiliteitsreserve van 12 tot 24%, een verhoging van de lineaire reductiefactor van 2,2 naar 2,4% en een annulering van 800 miljoen rechten uit de marktstabiliteitsreserve. De stemming in plenaire zitting is gepland op 15 februari 2017.

2. Goed beheer van chemische stoffen

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

De Raad nam conclusies aan over de bescherming van de menselijke gezondheid en het leefmilieu door een goed beheer van chemische stoffen. Daarin roept ze de Europese Commissie op om vaart te maken met de vier achterstallige horizontale maatregelen uit het 7de milieuoactieplan:

- minimalisering van blootstelling aan hormoonverstorende stoffen,
- veiligheid van nano-materialen,
- aanpak van de gecombineerde effecten van chemicaliën en
- minimalisering van de blootstelling aan chemicaliën in producten, waaronder in geïmporteerde producten.

De conclusies kijken ook vooruit naar een aantal evaluatie-oefeningen in 2017, wanneer REACH en andere Europese regelgeving inzake chemische stoffen aan een REFIT-evaluatie wordt onderworpen, het voorstellen van opties inzake het raakvlak tussen chemische stoffen, producten en afvalwetgeving en de uitwerking van een strategie voor een niet-toxisch milieu in 2018.

Deze elementen werden door verschillende lidstaten nogmaals onderstreept. Met name inzake de hormoonverstoorders benadrukten verschillende lidstaten de nood aan een duidelijke definitie die uitgaat van het voorzorgsbeginsel.

België steunt de conclusies.

3. Broeikasgasemissiereducties in de niet-ETS-sectoren

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

De ministers van Leefmilieu kregen een overzicht van de stand van zaken in de onderhandelingen over het voorstel voor bindende jaarlijkse broeikasgasemissiereducties voor de lidstaten tegen 2030 (ESR) en het voorstel voor de opname van broeikasgasemissies en –verwijderingen door landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw in het klimaat- en energiekader 2030 (LULUCF-verordening), beide daterend van juli 2017.

Een beperkt aantal lidstaten namen het woord om hun posities te verduidelijken. Daarbij werd het door de Commissie voorgestelde startpunt bekritiseerd door een aantal Oost-Europese lidstaten en Italië. België, voor wie het startpunt zoals door de Commissie voorgesteld een erg belangrijk element is, herhaalde daarom dat het evenwicht in het voorstel van COM, dat gevormd wordt door het de nationale inspanningen, het startpunt en de flexibiliteiten, bewaard moet blijven. De Commissie verklaarde zich bereid om te helpen oplossingen te zoeken voor de bezorgdheden van de lidstaten, maar waarschuwde dat het evenwicht in het voorstel behouden moet blijven.

Het Maltese voorzitterschap zal de besprekingen in de eerste helft van 2017 verder zetten en hoopt een akkoord (algemene benadering) te bereiken op de Raad Leefmilieu van 19 juni 2017.

Link met het Europees Parlement

De twee voorstellen volgen de gewone wetgevende procedure en worden besproken in de ENVI Commissie (Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid) van het Europees Parlement. Gerben-Jan Gerbrandy (ALDE/NL) is rapporteur voor het ESR-voorstel, Norbert Lins (EPP/DE) is rapporteur voor het LULUCF-voorstel. De stemming in de ENVI Commissie van het Europees Parlement is voorzien voor eind mei 2017 en eind juni 2017 respectievelijk.

4. Wetgevend pakket afval

Bespreking en implicaties voor Vlaanderen en standpuntbepaling

Het wetgevend pakket afval bevat vier voorstellen voor herziening van zes bestaande afvalrichtlijnen (kaderrichtlijn afval, storten van afval, verpakkingsafval, autowrakken, batterijen, elektronisch afval). Het pakket verscheen op 2 december 2015, samen met het actieplan circulaire economie.

Het Slovaaks voorzitterschap informeerde de milieuministers over de stand van zaken in de onderhandelingen op het niveau van de raads werkgroep.

In een bijna volledige tafelronde lichtten de Commissie en de lidstaten hun standpunten over het wetgevend pakket afval toe. Verschillende lidstaten gaven aan nog verdere besprekingen te willen inzake berekeningsmethode en definities. Tot zolang dit niet uitgeklaard is zullen de discussies binnen de Raad over het gewenste ambitieniveau (hoogte van de recyclingdoelstellingen en de doelstelling inzake storten) niet getrancheerd kunnen worden.

België pleitte samen met een aantal andere lidstaten (Zweden, Oostenrijk, Nederland...) voor een voldoende hoog ambitieniveau. Dit omvat voor België ambitieuze recyclagedoelstellingen, een aparte doelstelling voor hergebruik, maar ook aandacht voor afvalpreventie, verhoogde selectieve inzameling en een verbod op storten en verbranden van recyclebaar afval. België steunt ook de harmonisering in de vereisten rond uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en de regels rond de einde-afvalfase.

Enkele andere lidstaten maken zich zorgen over de haalbaarheid van de recyclingdoelstellingen en de doelstelling inzake de reductie van storten van afval.

Onder het Maltese voorzitterschap zullen de besprekingen in de raads werkgroep verder gezet worden, waarbij de nodige aandacht zal moeten uitgaan naar de definitie stedelijk afval en het verduidelijken van de berekeningsmethode voor het berekenen van de recyclingpercentages. Het al dan niet meerekenen van (bepaalde types van) hergebruik bij de recyclinginspanningen zal ook nog verder uitgeklaard moeten worden. Na de stemming in het Europees Parlement zal het Maltese voorzitterschap dan mogelijk de trilogie met het Europees Parlement aanvatten, op basis van een raadsmandaat dat op Coreper-niveau gegeven wordt. Er is immers geen discussie op ministerniveau meer voorzien.

Link met het Europees Parlement

De ENVI Commissie (Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid) van het Europees Parlement stemt op haar zitting van 23-24 januari 2017 over het ontwerprapport van de Rapporteur (Simona Bonafè – S&D/IT). Mogelijk stemt de plenaire zitting van maart 2017 daarna over het rapport en verleent het zo het mandaat aan de rapporteur om de trilogie aan te vatten.

BIJLAGE II: NIEUWE VOORSTELLEN VAN DE EUROPESE COMMISSIE – PRIORITAIR VOOR VLAANDEREN

1. Volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst

A. Identificatie van het voorstel

Officiële volledige naam	Volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst
Referentienummer	COM(2016)739 samen met het bijhorende Staff Working Document SWD(2016)390
Soort initiatief	Niet-wetgevend (mededeling)
Actoren + besluitvormingsprocedure in de Raad	-Raad Leefmilieu -Raadswerkgroep leefmilieu -Raad Algemene Zaken
Actoren + rol van het Europees Parlement	?
Link naar documenten	https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/communication-next-steps-sustainable-europe-20161122_en.pdf en https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/swd-key-european-actions-2030-agenda-sdgs-390-20161122_en.pdf
COM Impact Assessment	De Europese Commissie heeft geen impact assessment uitgevoerd.

B. Identificatie betrokkenen

Trekker binnen Vlaanderen	KB
Betrokkenheid binnen Vlaanderen	Alle beleidsdomeinen
Betrokkenheid andere overheden	Federale overheid en de andere gemeenschappen en gewesten
Aard intra-Vlaams overleg	Werkgroep duurzame ontwikkeling (WGDO)
Aard intra-Belgisch overleg	Interministeriële conferentie duurzame ontwikkeling (IMCDO) Coormulti DGE

C. Inhoud van het voorstel

Sinds de adoptie van de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling (2030ASD) in september 2015 bleef het wachten op een overkoepelende communicatie vanuit de Europese Commissie over de wijze waarop de 2030ASD in EU context geïmplementeerd zou moeten worden.

Op 22 november 2016 verscheen het lang verwachte pakket van de Europese Commissie inzake duurzame ontwikkeling (*Duurzame ontwikkeling: EU bepaalt haar prioriteiten*) (COM(2016)739 samen met het bijhorende Staff Working Document SWD(2016)390).

Met dit pakket geeft de Europese Commissie aan hoe zij duurzame ontwikkeling in Europa en in de rest van de wereld wil bewerkstelligen. De overkoepelende persmededeling (met inbegrip van linken naar verschillende andere (pers)mededelingen en andere ondersteunende

(achtergrond)documenten)) die dit pakket nader toelicht en situeert, is raadpleegbaar op http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3883_nl.htm.

Het pakket 'Duurzame ontwikkeling: EU bepaalt haar prioriteiten' valt uiteen in drie onderdelen, waarvan het 1ste luik (Volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst) prioritair dient opgevolgd te worden in het kader van het Commissie Werkprogramma 2016.

Luik 1: Volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst

In de Commissiemededeling over de volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst wordt beschreven hoe de 10 politieke prioriteiten van de Europese Commissie bijdragen aan de uitvoering van de VN-Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, en hoe de EU de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals - SDGs) wil bereiken.

1. De EU zal op twee fronten werk maken van de Agenda 2030:
 - (a) integratie van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen in het Europese beleidskader en de huidige prioriteiten van de Europese Commissie (= focus van de mededeling);
 - (b) nadenken over de verdere ontwikkeling van visie op langere termijn en de kern van de sectorale beleidslijnen na 2020 (= post Europe 2020, evenwel zonder indicaties van kalender en/of methodologie).
2. De Europese Commissie zal alle mogelijkheden benutten die haar ter beschikking staan, inclusief de instrumenten voor "betere regelgeving", om ervoor te zorgen dat in nieuw en bestaand beleid rekening wordt gehouden met de drie pijlers van duurzame ontwikkeling: milieu, economie en maatschappij.
3. De Europese Commissie zal een dynamisch platform voor de verschillende belanghebbenden uit de publieke en de private sector lanceren om goede voorbeelden van de uitvoering van de SDG's in verschillende sectoren uit te wisselen en te zorgen voor de follow-up daarvan.
4. De Europese Commissie zal vanaf 2017 regelmatig verslag uitbrengen over de vorderingen van de EU met de uitvoering van de Agenda 2030 en beginnen met het reflectieproces over de ontwikkeling van een visie op langere termijn voor de periode na 2020.

In het 'staff working document' van de Europese Commissie wordt een overzicht gegeven van de bestaande Europese initiatieven (bijvoorbeeld Europa 2020,..) die gerelateerd zijn aan de realisatie van de Agenda 2030 inzake duurzame ontwikkeling. Samenvattend wordt voor elk van de 17 SDG's de belangrijkste acties (intern en extern) van de EU in kaart gebracht. Het gaat dus om een "mapping" van bestaande initiatieven die bijdragen tot de realisatie van de SDG's met kruisverwijzingen naar elk van de 17 SDG's én naar de 10 politieke prioriteiten van de Europese Commissie.

Luik 2: Een nieuwe Europese consensus over ontwikkeling

In de Commissiemededeling inzake een nieuwe Europese consensus over ontwikkeling worden een gedeelde visie en een kader gepresenteerd voor de ontwikkelingssamenwerking van de EU en haar lidstaten, afgestemd op de Agenda 2030.

Ze weerspiegelt een fundamentele verandering in de ontwikkelingssamenwerking in het kader van de Agenda 2030, die beter aansluit op de meer complexe en onderling samenhangende uitdagingen van de wereld van vandaag.

Het voorstel bevat een gezamenlijke visie en een gezamenlijk actiekader voor alle EU-instellingen en -lidstaten, met bijzondere aandacht voor horizontale ontwikkelingsfactoren als gelijkheid van mannen en vrouwen, jongeren, duurzame energie en klimaatactie, investeringen, migratie en mobiliteit.

Gestreefd wordt naar meer geloofwaardigheid, doeltreffendheid en impact van het EU-ontwikkelingsbeleid, op basis van gedeelde analyses, gemeenschappelijke strategieën, gezamenlijke programmering en acties en betere verslaglegging.

De nieuwe consensus moet het kader vormen voor alle activiteiten op het gebied van ontwikkelingsbeleid van de EU en haar lidstaten. Een voorbeeld hiervan is het voorstel voor het Europees extern investeringsplan, dat met behulp van officiële ontwikkelingshulp financiering uit andere bronnen moet genereren om duurzame groei te bewerkstelligen ten behoeve van de armsten. Het doel van de Commissie is om, net zoals bij de voorgaande consensus van 2005, opnieuw tot een gezamenlijke tekst met zowel de Raad als met het Europees Parlement te komen.

Luik 3: Naar een nieuw partnerschap met de landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan na 2020.

In de Commissiemededeling, over een nieuw partnerschap met de landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS) worden voorstellen gedaan voor bouwstenen voor een nieuwe, duurzame fase in de betrekkingen tussen de EU en de ACS-landen na het verstrijken van de partnerschapsovereenkomst van Cotonou in 2020.

Een nieuw partnerschap moet bijdragen tot vreedzame, stabiele, goed bestuurd, welvarende en veerkrachtige staten en samenlevingen aan onze grenzen en elders en tot ons streven naar een multilateraal, op regels gebaseerd systeem om mondiale vraagstukken aan te pakken.

Het is de bedoeling een overkoepelende overeenkomst met de ACS-landen te sluiten, in combinatie met regionale partnerschappen voor specifieke regionale mogelijkheden en problemen.

Belangrijk is ook de publicatie van Eurostat "*Sustainable development in the European Union*" (<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/7745644/KS-02-16-996-EN-N.pdf/eae6b7f9-d06c-4c83-b16f-c72b0779ad03>) dat een statistisch beeld geeft van de huidige situatie inzake duurzame ontwikkeling in de EU en de lidstaten, maar deze keer vanuit het standpunt van de SDG's.

Gebundelde informatie inzake de implementatie van de SDG's door de EU is te vinden op de website van de Europese Commissie:

http://ec.europa.eu/environment/sustainable-development/SDGs/implementation/index_en.htm

D. Betrokkenheid lokale besturen en belanghebbenden uit het middenveld

In de Commissiemededeling over de volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst wordt dus beschreven hoe de politieke prioriteiten van de Europese Commissie bijdragen aan de uitvoering van de VN-Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, en hoe de EU de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) wil bereiken.

Daarbij is de betrokkenheid van verschillende belanghebbenden uit de publieke en de private sector één van de kernelementen, onder andere via een dynamisch platform om goede voorbeelden van de uitvoering van de SDG's in verschillende sectoren uit te wisselen en op te volgen (cfr. supra).

In Vlaanderen wordt de betrokkenheid van lokale besturen en belanghebbenden uit het middenveld meegenomen in de SDG-implementatie agenda van de Mededeling aan de Vlaamse regering (VR 2016 2810 MED.0419/1)

- een samenwerking met steden, gemeenten en provincies en een aanpassing van de Beleids- en Beheerscyclus (BBC) (cfr. infra F, Eerste politieke standpuntinname, punt 6) en
- het voeren van een aangepast belanghebbendenmanagement in elke fase en het aangaan van nieuwe partnerschappen voor SDG's (cfr. infra F, Eerste politieke standpuntinname, punt 7)

E. Subsidiariteitsinschatting

Het betreft een niet-wetgevend initiatief. De subsidiariteitsinschatting is niet van toepassing.

F. Eerste politieke standpuntinname

Opvolging van de Europese agenda

Het in het Commissie Werkprogramma 2016 opgenomen initiatief “Volgende stappen naar een duurzame Europese toekomst” wou een nieuwe aanpak uitzetten om de economische groei en de sociale en ecologische duurzaamheid in Europa na 2020 te garanderen, rekening houdend met de herziening van Europa 2020 en de interne en externe uitvoering van de doelstelling inzake duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties. De Vlaamse Regering duidde op 29 januari 2016 “Volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst” als één van de 7 prioritair op te volgen dossiers van het Commissie Werkprogramma 2016.

Inleidend moet aangegeven worden dat de openbare raadpleging (mei-oktober 2014) van de Europese Commissie over de tussentijdse herziening van de Europa 2020-strategie, en waaromtrent ook de Vlaamse Regering een standpunt innam (VR 2014 03 10 MED.0392/1 0392/2BIS en 3BIS), niet heeft geleid tot een herziening van de Europa 2020-strategie. Vermoed kan worden dat dit ook de reden is waarom in de Commissiemededeling en het erbij horende Staff Working document, wel naar de Europa 2020-strategie en de belangrijke rol die ze voor verschillende SDG's heeft, wordt verwezen maar niet naar de (impact van de) herziening van de Europa 2020-strategie zelf.

Een eerste gedachtewisseling op Belgisch niveau omtrent de Commissiemededeling vond plaats tijdens de Coormulti van 25 november 2016. Hierop was Vlaanderen vertegenwoordigd door een beleidsmedewerker van, toen nog, het Departement internationaal Vlaanderen. Er werd, mede op aangeven van de Vlaamse vertegenwoordiging, vastgesteld dat naast een aantal positieve elementen (bijvoorbeeld de ‘mapping’), het ambitieniveau en benadering eerder teleurstellend is en dat de belangrijkste tekortkomingen onder andere betrekking hebben op wat ontbreekt (gap analyse) en op het ontbreken van indicaties omtrent het tweede spoor van de mededeling (na 2020).

De Raadswerkgroep Leefmilieu boog zich op 28 november 2016 als eerste over de Commissiemededeling. België betreurde onder meer het ontbreken van een gapanalyse, concrete maatregelen en een concrete kalender. Ook welke raadsfilières aan zet zijn en de noodzaak om de link te voorzien met de grote beleidsinstrumenten van de EU werden door België aangehaald.

In aanloop naar de Raad Leefmilieu van 19 december behandelde de DGE van 14 december eveneens kort de Commissiemededeling. Er werd op DGE aangegeven dat de reactie van de

lidstaten naar aanleiding van het verschijnen van de mededeling gemengd was. Hoewel de mededeling een goed overzicht bevat van de huidige situatie betreuren de lidstaten de afwezigheid van een reflectie over de maatregelen en over de strategieën die voor de toekomst moeten worden aangenomen. Op de betrokken DGE werd ook aangegeven dat het voorzitterschap van Malta (januari - juli 2017) voorstelt om raadsconclusies aan te nemen in het kader van de Raad Algemene Zaken.

De eerste raadsformatie die na het verschijnen van de mededeling van de Europese Commissie de Agenda 2030 formeel op haar agenda plaatste was dus de Raad Leefmilieu van 19 december 2016. De betrokken mededeling werd door de Europese Commissie toegelicht en hierbij gaf ze aan dat ze rond twee sporen (een eerste richting 2020 en een tweede een reflectie na 2020) werkte. De Europese Commissie gaf eveneens aan dat de 10 prioriteiten van de Commissie Juncker reeds de SDG's opnemen. Na een aantal interventies van lidstaten besloot het Slovaaks voorzitterschap dat er een aantal concrete maatregelen noodzakelijk zijn. In het kader van een toelichting van het werkprogramma van het voorzitterschap van Malta, meldde het inkomend voorzitterschap dat het een nieuwe impuls aan de Agenda 2030 zal geven en hieromtrent op de Raad Leefmilieu van februari 2017 een boodschap zal worden gegeven.

De Vlaamse doorvertaling

Bovenstaande opvolging duidt aan dat de Agenda 2030 voor België en Vlaanderen een belangrijk dossier zijn. België zal in 2017 meewerken aan een National Voluntary Review (NVR) en ook Vlaanderen draagt hieraan ten volle bij. Ook neemt Vlaanderen actief deel aan de interfederale werkgroep rond SDG-indicatoren (zie verder onder punt 4).

De realisatie van de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling binnen het Vlaams grondgebied wordt een basisvoorwaarde om de doelstellingen binnen Visie 2050, de langetermijnstrategie voor Vlaanderen, te bereiken. Bij de zoektocht naar duurzame langetermijnoplossingen voor Vlaanderen, kan de Europese aanpak die de Commissie presenteert, inspirerend werken. Door de opvolging van de Europa 2020-strategie in Vlaanderen (met een doorvertaling naar eigen Vlaamse streefcijfers), situeren de Vlaamse beleidsontwikkelingen zich al jaren binnen een breder Europees verhaal waarbij naar steeds meer convergentie tussen de lidstaten wordt gestreefd.

Ook met de andere beleidsniveaus in dit land moeten afspraken gemaakt worden over de uitvoering van die SDG's. De nieuwe aanpak voor een duurzame Europese toekomst zal relevant zijn om de nationale en regionale vertaalslag van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen naar het beleid te maken.

In de mededeling aan de Vlaamse Regering van 28 oktober 2016 (VR 2016 2810 MED.0419/1) wordt de aanpak voor de implementatie van de SDG's in Vlaanderen weergegeven. Meer informatie is beschikbaar op <http://do.vlaanderen.be/hoe-gaat-vlaanderen-de-sdgs-realiseren> als onderdeel van de website duurzame ontwikkeling <http://do.vlaanderen.be/home>.

Een succesvolle interne SDG-implementatie vraagt om duidelijke beleidskeuzes en een duidelijk doelstellingenkader naar 2030 maar ook om een hechte coördinatie van de beleidsinspanningen en verantwoordelijkheden tussen meerdere ministers (en beleidsdomeinen) en tussen meerdere beleidsniveaus, zowel nationaal als lokaal (met provincies, steden en gemeenten). Actieve participatie van de belanghebbenden van de maatschappelijke vijfhoek (burgers, bedrijven, Ngo's, kennisinstellingen en financiële sector) bij het bepalen van de doelstellingen en uitvoeren van de 2030 Agenda (ASD) is eveneens noodzakelijk. Ook het monitoringsysteem dient hiertoe aangepast te worden.

De interne SDG-implementatie agenda die in de hierboven vermelde mededeling aan de Vlaamse Regering (VR 2016 2810 MED.0419/1) is opgenomen, zal dan ook bestaan uit:

1. Visie 2050, een ambitieuze langetermijn strategie voor Vlaanderen
2. Vertalen van het SDG-kader naar 2030-doelstellingen voor Vlaanderen
3. Implementatie van de 2030-doelstellingen door het gebruik van nieuwe bestuursmodellen
 - 3.1. analyse van de doelafstanden ("gaps to target")
 - 3.2. definitie en uitvoering van remediërende acties
 - 3.3. ondersteuning van goede praktijkvoorbeelden
4. Uitwerken van een aangepast monitoring- en rapporteringssysteem
5. Integreren van de SDG's in de interne werking en het management van de overheidsinstellingen
6. Samenwerking met steden, gemeenten en provincies
7. Voeren van een aangepast belanghebbendenmanagement en vorming van nieuwe SDG-partnerschappen.

1. VISIE 2050, EEN AMBITIEUZE LANGETERMIJN STRATEGIE VOOR VLAANDEREN

Alle internationale instanties benadrukken het belang van een duidelijke visie op lange termijn met een duidelijk ambitieniveau, als kader voor de SDG-implementatie. De Vlaamse Regering heeft reeds de Visie 2050, een langetermijnstrategie voor Vlaanderen, goedgekeurd. Deze stelt: "De toekomstvisie is gericht op Vlaanderen, maar Europa en de rest van de wereld evolueren in dezelfde richting. Vlaanderen draagt hiertoe bij door in te zetten op de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) voor 2030 van de Verenigde Naties die invulling geven aan de gewenste toekomst voor de wereld. Het behalen van deze doelstellingen op wereldniveau is een noodzakelijke voorwaarde om de visie voor Vlaanderen te bereiken tegen 2050."

2. VERTALEN VAN HET SDG-KADER NAAR 2030-DOELSTELLINGEN VOOR VLAANDEREN

De Visie 2050 bevat evenwel geen tussentijdse Vlaamse doelstellingen voor 2030. Het SDG-doelstellingenkader voor Vlaanderen voor 2030 dient dan ook beschouwd te worden als een concreet tussentijds doelstellingenkader dat als tussenstap moet dienen voor het behalen van de Visie 2050.

Belangrijk hierbij is dat men vertrekt vanuit bestaande en onderbouwde studies, beleidsdocumenten, beleidsplannen, sectorale doelstellingen, rapporteringen en internationaal vastgelegde doelstellingen (bijvoorbeeld klimaat, water). Er zal dus eerst een duidelijke analyse plaatsvinden van de reeds bestaande Vlaamse doelstellingen met als focus 2030. Deze worden dan gekoppeld aan het globale SDG-kader. Bij deze analyse kunnen vier SDG's (targets) categorieën onderscheiden worden:

- SDG's/targets waarvoor reeds Vlaamse doelstellingen bestaan;
- SDG's/targets die gedeeltelijk gedekt worden door Vlaamse doelstellingen;
- SDG's/targets waarvoor nog geen doelstellingen bestaan in Vlaanderen;
- SDG's/targets waarvoor Vlaanderen niet bevoegd is (federale bevoegdheid).

De vertaling van de globale SDG's naar Vlaanderen houdt dan in dat er nieuwe doelstellingen worden gedefinieerd voor de thema's die onvoldoende gedekt worden door de bestaande Vlaamse doelstellingen en dat de bestaande Vlaamse doelstellingen geactualiseerd worden en gelinkt worden aan de Visie 2050. Belangrijk is dat de doelstellingen ambitieus genoeg zijn. Vandaar dat back casting, vertrekkend van Visie 2050, een belangrijke methode kan zijn: welke tussentijdse doelstellingen dienen we te bereiken tegen 2030 om de ambities van Visie 2050

waar te kunnen maken. Belanghebbenden en de sociale partners zullen intensief bij dit proces betrokken worden.

De doelstellingen 2030 moeten tevens afgestemd worden met de tussentijdse doelstellingen van de transitieprioriteiten en vice versa. Door deze interconnectie kunnen de transitieprioriteiten de realisatie van (een deel van) de 2030 doelstellingen versnellen.

Het Vlaamse doelstellingenkader zal ook aansluiten bij de nieuwe aanpak van de EU voor economische groei en sociale en milieuduurzaamheid na 2020.

3. IMPLEMENTATIE VAN DE 2030-DOELSTELLINGEN DOOR HET GEBRUIK VAN NIEUWE BESTUURSMODELLEN

3.1. Analyse van de doelafstanden (“gaps to target”)

Na de vertaling van de Agenda 2030 naar Vlaamse doelstellingen 2030, kunnen we bij het vergelijken van de actuele stand van zaken (op basis van objectieve informatie) met deze Vlaamse doelstellingen 2030 twee categorieën onderscheiden:

- doelstellingen die met een “business as usual” gehaald zullen worden tegen 2030
- doelstellingen met een grote doelafstand tot 2030 ten opzichte van de huidige situatie.

Het is prioritair om voor deze doelstellingen met grote doelafstand remediërende acties te definiëren en uit te voeren.

Om de doelafstanden te bepalen zal zowel een bottom-up als top-down benadering gehanteerd worden. Voor de top-down benadering zijn de piloot studies van de OESO en de UN National Voluntary Review (NVR) van vitaal belang. Bij de bottom-up benadering zal de Vlaamse overheid objectieve bestaande informatie van onderzoeksinstituten en monitoring- en rapporteringsinstanties gebruiken. De combinatie van beide benaderingen zal uitmonden in een goed onderbouwde bepaling van de doelafstanden.

3.2. Definitie en uitvoering van remediërende acties

Conform de aanbevelingen van de OESO, zal de nadruk liggen op het behalen van doelstellingen met een grote doelafstand door het definiëren en uitvoeren van remediërende acties. De uitvoering van deze acties om achterstand in doelafstand weg te werken vormen een belangrijk deel van de implementatie van de SDG's in Vlaanderen.

De relaties tussen de SDG's vereisen een aangepast bestuursmodel voor het definiëren en uitvoeren van remediërende acties met gedeelde maar duidelijke verantwoordelijkheden, en samenwerking en coördinatie binnen de Vlaamse regering en overheden. Raadpleging van de belanghebbenden van de maatschappelijke vijfhoek is hierbij cruciaal.

3.3. Ondersteuning van goede praktijkvoorbeelden

De Vlaamse overheid heeft 7 transitieprioriteiten gedefinieerd om de Visie 2050 te realiseren:

- De transitie naar de circulaire economie doorzetten;
- Slim wonen en leven;
- De sprong maken naar de industrie 4.0;
- Levenslang leren en de dynamische levensloopbaan;
- Werk maken van zorg en welzijn 4.0;
- Werken aan een vlot en veilig mobiliteitssysteem;
- Zorgen voor een energietransitie.

Deze transitieprioriteiten zijn duidelijk gelinkt aan en kunnen de realisatie van de 2030 Agenda (SDG's) versnellen. De transitieprioriteiten en een aangepast bestuursmodel om ze te realiseren kunnen dan ook een toonbeeld vormen van goede praktijkvoorbeelden. Dit nieuwe bestuursmodel is een netwerkorganisatie gebaseerd op co-productie, co-creatie en partnerschap. Het omvat een systeembenadering om systeeminnovatie te faciliteren. Het onderlinge politieke systeem en de verantwoordelijkheden zijn duidelijk. De prioriteiten zijn sterk en verzekeren een langetermijnbenadering waarbij kleine teams (delivery units) de ruggengraat van de organisatie vormen.

4. UITWERKEN VAN EEN AANGEPAST MONITORING- EN RAPPORTERINGSSYSTEEM

Verschillende monitoring- en reviewmechanismen van de VN volgen de voortuitgang op bij de implementatie van de 2030 Agenda. Zo is er het jaarlijkse SDG voortgangsrapport dat per SDG wordt opgesteld op basis van de door de lidstaten aangeleverde informatie en het Globale Duurzame Ontwikkelingsrapport dat de globale evoluties weergeeft, gebaseerd op input en analyse van niet-gouvernementele actoren. De National Voluntary Reviews (NVR's) tenslotte zijn diepte-analyses van de stand van zaken van de implementatie van de SDG's in de lidstaten. De objectieve statistische informatie rond de indicatoren vormt daarvan een wezenlijk onderdeel. Een belangrijk doel van de NVR's is de facilitatie van ervaringsuitwisseling over successen en goede praktijken, uitdagingen en geleerde lessen, waardoor de implementatie van de 2030 ASD versnelt. De NVR's zullen de basis vormen voor de geregelde reviews door het High-level political forum (HLPF) waar de uitvoering van de 2030 ASD op VN-niveau wordt gevolgd. Het HLPF legt in 2017 de nadruk op SDG's 1 (geen armoede) 2 (geen honger), 3 (goede gezondheid en welzijn), 5 (gendergelijkheid), 9 (industrie, innovatie en infrastructuur) en 14 (leven in het water).

België zal in 2017 een NVR uitvoeren voor het HLPF in juli 2017. De NVR zal gecoördineerd worden door de federale overheid onder de bevoegdheid van de eerste minister. De gewesten (en andere deelregeringen) doen een input via de Interministeriële conferentie duurzame ontwikkeling (IMCDO).

Een eerste interfederale IKW is reeds achter de rug. Die heeft in grote lijnen de aanpak en de timing bepaald. Een eerste IMCDO-vergadering heeft de aanpak verder gedefinieerd. Een eerste vereiste voor een NVR is dat een beleidsmapping plaatsvindt en dat goede praktijken en uitdagingen in beeld worden gebracht. Dit moet mee invulling geven aan het gedeelte 'Goals and targets' volgens de richtlijnen van de VN.

Het team Duurzame Ontwikkeling van het departement Kanselarij en Bestuur coördineert deze voorbereiding voor Vlaanderen. Ze zal via de Werkgroep Duurzame Ontwikkeling (WGDO) een gecompileerde input van de verschillende beleidsdomeinen aan de technische werkgroep internationaal van de IMCDO bezorgen. Vlaanderen zit deze laatstgenoemde werkgroep op dit moment ook voor. Het Voorzitterschap is in handen van het Departement Buitenlandse Zaken (DBZ). Dit departement zal dan ook instaan voor de compilatie van de interne bijdragen van alle Belgische bestuursentiteiten.

Het Interfederaal Instituut voor de Statistiek is verantwoordelijk voor het specificeren en aanleveren van de informatie voor de indicatoren gerelateerd aan de SDG's.

De interfederale werkgroep rond SDG-indicatoren beoordeelt momenteel de compatibiliteit van de VN-indicatoren met de indicatoren die reeds in gebruik zijn in België. De Studiedienst van de Vlaamse Regering levert hiervoor de input voor Vlaanderen (departement Kanselarij en Bestuur, in samenwerking met andere departementen). De werkgroep beperkt zich in eerste instantie tot haar strikte opdracht, namelijk de door UNSTAT vastgestelde lijst van SDG-indicatoren

onderzoeken naar de graad van beschikbaarheid en haalbaarheid van deze indicatoren en van de onderliggende statistische gegevens in de Belgische context. Zowel voor de federale als voor de Vlaamse overheid stelt zich evenwel de vraag of men land- of regiospecifieke invullingen aan de SDG-doelstellingen wenst te geven. Indien dit het geval is, komt de vraag naar de relevantie van de indicatoren en mogelijke alternatieven aan bod. Midden december 2016 wordt een huidige stand van zaken gegeven aan het Interfederaal Instituut voor de Statistiek.

Ondertussen heeft ook Eurostat de principes en de selectiecriteria voor de Europese SDG-set voorgesteld. Eurostat geeft daarbij aan dat naast de internationale SDG-set van de VN, het belangrijk is dat regionale en landelijke sets worden aangemaakt en opgevolgd die een grote beleidsrelevantie hebben voor de betrokken regio of het betrokken land. Daarbij verwijst men naar lopende programma's zoals onder andere Europa 2020. Eurostat bouwt zijn set wel op rond de 17 SDG-doelstellingen maar geeft aan dat men opteert voor een set van maximaal 100 indicatoren en maximaal 6 indicatoren per doelstelling die aansluiten bij Europese programma's en doelstellingen.

Deze Eurostat-set bevat op dit moment 84 indicatoren. Eurostat vraagt de lidstaten deze te beoordelen en mogelijks alternatieven voor te stellen tegen uiterlijk 27 januari 2017. Vanuit de interfederale werkgroep rond SDG-indicatoren komt de vraag om eventueel gezamenlijk te reageren. Het doornemen van de Eurostat-set kan immers een interessante piste zijn in voorbereiding van een eigen Vlaamse benadering.

Eind december 2016 kreeg het Interfederaal Instituut voor de Statistiek de opdracht van de federale regering om tegen eind januari 2017 een statistische annex op te maken op basis van de VN-indicatorenset. Het gaat om een nulmeting op basis van beschikbare data.

5. INTEGREREN VAN DE SDG'S IN DE INTERNE WERKING EN HET MANAGEMENT VAN DE OVERHEIDSINSTELLINGEN

De integratie van de SDG's in de interne werking en het management van de Vlaamse overheid sluit aan bij haar goede voorbeeldfunctie inzake duurzaamheid. Er zijn reeds heel wat goede praktijkvoorbeelden en acties maar ze dienen geïntegreerd te worden in het brede SDG-kader. Het doel is om overheidsinstellingen "SDG proofed" te maken.

Een belangrijke eerste stap is de bewustwording en vorming van overheidsmedewerkers, directieraden en managementcomités om ze vertrouwd te maken met het SDG-kader.

Tot nu werden hiertoe 3 vormingsworkshops (2 basis en 1 gevorderde) georganiseerd die door de meer dan 100 deelnemers grotendeels positief werden onthaald en geëvalueerd.

Toekomstige SDG-opleidingen zullen regelmatig plaatsvinden, zowel generiek voor alle overheidspersoneelsleden als specifiek voor de leden van directieraden en managementcomités.

Een stappenplan voor de implementatie van de SDG's bij Vlaamse overheidsinstellingen wordt momenteel eveneens ontwikkeld. Vlaamse overheidsentiteiten kunnen hierbij een beroep doen op een raamcontract dat hiertoe werd afgesloten door het departement Kanselarij en Bestuur met Sustenuto, een strategische privé-partner voor duurzaamheid.

Goede praktijkvoorbeelden worden verder uitgewisseld en bestaande management- en rapporteringsinstrumenten worden aangepast aan het SDG-kader (cfr. punt 4).

6. SAMENWERKING MET STEDEN, GEMEENTEN EN PROVINCIES

Steden en gemeenten zullen een belangrijke rol spelen bij de realisatie van de SDG's. Om de SDG's te stimuleren en te verankeren kunnen ze gekoppeld worden aan de beleids- en beheerscyclus van deze overheden. De uitwisseling van goede praktijken en benaderingen wordt gestimuleerd en een stramien voor de beleids- en beheerscyclus zal voorzien worden tegen de verkiezingen van 2018. Steden en gemeenten krijgen tevens ondersteuning via "city talk halls" en in de Vlaamse provincies vinden informatiesessies plaats.

Samenwerking tussen de Vlaamse overheid en lokale overheden is eveneens zeer belangrijk. De Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) zijn in deze context bevoorrechte partners.

7. VOEREN VAN EEN AANGEPAST BELANGHEBBENDENMANAGEMENT EN VORMING VAN NIEUWE SDG-PARTNERSCHAPPEN

De reikwijdte en complexiteit van de SDG's vragen om een actieve participatie van de belanghebbenden. Belangrijk is dat alle spelers van de maatschappelijk vijfhoek hun verantwoordelijkheid opnemen. Multi-actorenbestuur met gedeeld eigenaarschap is daarom essentieel bij de realisatie van de 2030 Agenda in Vlaanderen. Een hoge mate van betrokkenheid, transparantie, participatie, co-creatie en interactie tussen publieke en private spelers is cruciaal zowel tijdens het definiëren van het ambitieniveau (doelstellingen 2030) maar ook tijdens de implementatie en opvolging.

Vele partners zijn reeds gestart met een SDG-traject en de dialoog met de Vlaamse overheid werd opgestart bij de voorbereiding van een gezamenlijk startevent in juni 2016. In de aanloop naar dit event werden koepelorganisaties en niet-gouvernementele netwerken ertoe aangezet om hun aanpak te verfijnen en deze bij hun leden te introduceren en goede praktijkvoorbeelden te delen.

In de toekomst zal het belanghebbendenmanagement nog versterkt worden: verder zoeken naar gezamenlijke basis, het afstemmen van de verschillende benaderingen en het uitwisselen van inspirerende goede praktijkvoorbeelden en kennis. Samenwerken aan een herkenbare aanpak en communicatie verhoogt de visibiliteit en slagkracht in de maatschappij.

Toekomstige dialogen met de belanghebbenden zullen de Vlaamse overheid helpen om de noden voor ondersteuning van partners in hun SDG-werking op te sporen. De engagementsverklaringen met partners zowel met betrekking tot de SDG's als in het kader van de transitieprioriteiten kunnen beschouwd worden als SDG-partnerschappen.

De Vlaamse overheid zal tevens horizontale samenwerkingen en partnerschappen tussen belanghebbenden stimuleren.

Op die manier kan Vlaanderen, voornamelijk via het departement Kanselarij en Bestuur, een faciliterende systematiek opbouwen met betrekking tot partnerschap en verbindend werken.

8. DE EXTERNE DOORVERTALING: DE NIEUWE EUROPESE CONSENSUS VOOR ONTWIKKELING EN DE NATIONAL VOLUNTARY REVIEW (NVR), EXTERNE ACTIES

De doorvertaling van het tweede luik rond het ondersteunen van de uitvoering van de 2030-doelstellingen in derde landen ligt voornamelijk bij het Departement Buitenlandse Zaken. Dit Departement coördineert de opdracht aangehaald onder luik 2, namelijk de positiebepaling ten aanzien van de ontwerp tekst en de definitieve opmaak van amendementen voor de nieuwe "Europese Consensus over Ontwikkeling". Een tweede opdracht is opnieuw met de NVR gerelateerd. Hier dienen de voornaamste, door de verschillende Vlaamse departementen

ondersteunde initiatieven voor de uitvoering van de SDG'S in derde landen in kaart gebracht te worden. Deze externe initiatieven zullen de onder punt 4 geschetste mapping van de interne inspanningen voor het realiseren van de SDG's in Vlaanderen complementeren. Assistentie wordt hier geboden door KB en LNE.

BIJLAGE III: ONTWIKKELINGEN OP HET NIVEAU VAN OMZETTINGEN EN INBREUKEN

1. Voorstellen van richtlijn

Tussen 1 en 31 december 2016 werden 4 voorstellen van richtlijn aangenomen.

Dossier	Inhoud
<u>Voorstel:</u> COM(2016)0757 <u>Naam:</u> btw-verplichtingen voor diensten en afstandsverkopen van goederen	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN DE RAAD tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG en Richtlijn 2009/132/EG wat betreft bepaalde btw-verplichtingen voor diensten en afstandsverkopen van goederen
<u>Voorstel:</u> COM(2016)0758 <u>Naam:</u> btw-tarieven op boeken, kranten en tijdschriften	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN DE RAAD tot wijziging van Richtlijn 2006/112/EG wat btw-tarieven op boeken, kranten en tijdschriften betreft
<u>Voorstel:</u> COM(2016)811 <u>Naam:</u> tijdelijke toepassing van een algemene verleggingsregelging tot het aanbieden van goederen en diensten	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN DE RAAD tot aanpassing van richtlijn 2006/112/EG inzake het gemeenschappelijk stelsel van btw met betrekking tot de tijdelijke toepassing van een algemene verleggingsregelging in relatie tot het aanbieden van goederen en diensten boven een bepaald drempelwaarde
<u>Voorstel:</u> COM(2016)826 <u>Naam:</u> bestrijding van het witwassen van geld via de strafwetgeving	Voorstel voor een RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN VAN DE RAAD inzake de bestrijding van het witwassen van geld via strafwetgeving

2. Aangenomen richtlijnen

Tussen 1 en 31 december 2016 werden 6 aangenomen richtlijnen gepubliceerd.

Dossier	Inhoud	Termijn ¹
<u>RL:</u> (EU) 2016/2102 <u>Naam:</u> toegankelijkheid van websites en mobiele applicaties	Richtlijn (EU) 2016/2102 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties	23-09-2018
<u>RL:</u> (EU) 2016/2109 <u>Naam:</u> nieuwe soorten en de botanische naam van de soort Lolium × boucheanum Kunth	Uitvoeringsrichtlijn (EU) 2016/2109 van de Commissie van 1 december 2016 tot wijziging van richtlijn 66/401/EEG van de Raad teneinde nieuwe soorten en de botanische naam van de soort Lolium × boucheanum Kunth op te nemen	31-12-2017
<u>RL:</u> (EU) 2016/2258 <u>Naam:</u> toegang tot antiwitwasinlichtingen door belastingautoriteiten	Richtlijn (EU) 2016/2258 van de Raad van 6 december 2016 tot wijziging van richtlijn 2011/16/EU wat betreft toegang tot antiwitwasinlichtingen door belastingautoriteiten	31-12-2017
<u>RL:</u> (EU) 2016/2284 <u>Naam:</u> vermindering van nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen	Richtlijn (EU) 2016/2284 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de vermindering van de nationale emissies van bepaalde luchtverontreinigende stoffen, tot wijziging van richtlijn 2003/35/EG en tot intrekking van richtlijn 2001/81/EG	01-07-2018
<u>RL:</u> (EU) 2016/2309 <u>Naam:</u> vervoer van gevaarlijke goederen over land	Richtlijn (EU) 2016/2309 van de Commissie van 16 december 2016 tot vierde aanpassing aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang van de bijlagen bij Richtlijn 2008/68/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over land	30-06-2017

¹ Met termijn wordt de datum bedoeld tegen dewelke lidstaten worden verwacht de richtlijn te hebben omgezet.

RL: (EU) 2016/2341 <u>Naam:</u> werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening	Richtlijn (EU) 2016/2341 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV's)	13-01-2019
---	--	------------

3. Stand van zaken omzettingdossiers

Hieronder volgt een stand van zaken met betrekking tot de omzetting van Europese richtlijnen. Dit overzicht heeft enkel betrekking op richtlijnen die een omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereisen. Met betrekking tot een aantal richtlijnen speelt Vlaanderen slechts een louter adviserende rol. Aangezien dergelijke richtlijnen geen omzetting vereisen in Vlaamse regelgeving, worden zij niet opgenomen in dit overzicht. Er wordt in dit overzicht een onderscheid gemaakt tussen de “interne markt” richtlijnen (Vlaams scorebord interne markt) en de richtlijnen die niet onder de interne markt vallen (overige Vlaamse omzettingdossiers).

1. Vlaams scorebord interne markt

Voor de categorie van “interne markt” richtlijnen publiceert de Europese Commissie tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een overzicht van de omzettingprestaties van de 28 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een “Vlaams scorebord interne markt” samengesteld.

A. Vlaams scorebord van december 2016²

Het Vlaams scorebord van december 2016 omvat 11 “interne markt” richtlijnen, waarvan de omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereist is en waarvan Vlaanderen er al 8 heeft omgezet.

² Het Vlaams scorebord van december 2016 wordt samengesteld door de DiV Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van december 2016. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 30 november 2016 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Europese Commissie ten laatste op 11 december 2016.

VLAAMSE OMZETTING VOLLEDIG		
Richtlijn	Laatste stand van zaken	Termijn
<u>RL:</u> (EU) 2015/1168 <u>Naam:</u> onderzoek van bepaalde rassen van landbouw- en groentegewassen <u>Beleidsdomein(en):</u> LV <u>Minister(s):</u> Schauvliege	Uitvoeringsrichtlijn (EU) 2015/1168 van de Commissie van 15 juli 2015 tot wijziging van de richtlijnen 2003/90/EG en 2003/91/EG houdende bepalingen ter uitvoering van artikel 7 van richtlijn 2002/53/EG van de Raad, respectievelijk artikel 7 van richtlijn 2002/55/EG van de Raad, met betrekking tot de kenmerken waartoe het onderzoek van bepaalde rassen van landbouwgewassen en groentegewassen zich tenminste moet uitstrekken, en de minimumeisen voor dat onderzoek De uitvoeringsrichtlijn wordt omgezet door het ministerieel besluit tot wijziging van bijlage I en II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 27 april 2007 betreffende de kenmerken waartoe het onderzoek van bepaalde rassen van landbouw- en groentegewassen zich ten minste moet uitstrekken, en de minimumeisen voor dat onderzoek. Het ministerieel besluit werd op 10 juni 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en op 14 juni 2016 genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Europese Commissie: MNE (2016) 54054.	30-06-2016
<u>RL:</u> (EU) 2015/1955 <u>Naam:</u> in handel brengen van zaaigranen <u>Beleidsdomein(en):</u> LV <u>Minister(s):</u> Schauvliege	Uitvoeringsrichtlijn (EU) 2015/1955 van de Commissie van 29 oktober 2015 tot wijziging van de bijlagen I en II bij Richtlijn 66/402/EEG van de Raad betreffende het in de handel brengen van zaaigranen De uitvoeringsrichtlijn wordt omgezet door een ministerieel besluit tot wijziging van de bijlagen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 16 december 2005 houdende de reglementering van de handel in en de keuring van zaaigranen. Het ministerieel besluit werd op 10 juni 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Europese Commissie: MNE (2016) 54010.	30-06-2016
<u>RL:</u> (EU) 2016/970 <u>Naam:</u> lijst van defensiegerelateerde producten <u>Beleidsdomein(en):</u> iV <u>Minister(s):</u> Bourgeois	Richtlijn (EU) 2016/970 van de Commissie van 27 mei 2016 tot wijziging van Richtlijn 2009/43/EG van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de lijst van defensiegerelateerde producten In het Vlaams Gewest werden de bepalingen van richtlijn 2009/43/EG geïmplementeerd in het wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 en het wapenhandelbesluit van 20 juli 2012, waarmee Vlaanderen richtlijn 2009/43/EG formeel heeft omgezet in nationale regelgeving. Richtlijn 2009/43/EG voorziet in een bijlage met defensiegerelateerde producten, die integraal overgenomen	21-09-2016

	<p>wordt van de Gemeenschappelijke EU-lijst van Militaire Goederen (ML-lijst). Deze ML-lijst wordt jaarlijks aangepast en telkenmale wordt dan ook een nieuwe richtlijn gepubliceerd die de bijlage van Richtlijn 2009/43 wijzigt. Richtlijn (EU) 2016/970 is een dergelijke wijzigende richtlijn. Het Vlaams Gewest heeft in zijn wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 hier echter reeds op geanticipeerd. Het begrip “defensiegerelateerde producten” van artikel 2, lid 5 wordt immers gedefinieerd als “de producten, met inbegrip van programmatuur en technologie, die opgenomen zijn in de Gemeenschappelijke EU-lijst van militaire goederen”, waarmee telkens wordt verwezen naar de laatste versie van die lijst zoals gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie. Het Vlaams Gewest heeft in andere woorden reeds voldaan aan de omzetting van deze richtlijn. Het wapenhandeldecreet en het wapenhandelbesluit werden dan ook op 27 juni 2016 genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificaties aan de Europese Commissie: MNE (2016) 54366 en MNE (2016) 54367.</p>	
<p><u>RL:</u> 2014/80/EU <u>Naam:</u> bescherming grondwater <u>Beleidsdomein(en):</u> LNE <u>Minister(s):</u> Schauvliege</p>	<p>Richtlijn 2014/80/EU van de Commissie van 20 juni 2014 tot wijziging van bijlage II bij Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand</p> <p>Voor de omzetting van deze richtlijn is een wijziging van bijlage 2.4.1. van titel II van VLAREM nodig. Het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de wijziging van de achtergrondniveaus, drempelwaarden en milieu-kwaliteitscriteria, werd op 27 juni 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, en op 13 juli 2016 genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificaties aan de Europese Commissie: MNE (2016)54802 en MNE (2016)54803.</p>	11-07-2016
<p><u>RL:</u> 2014/99/EU <u>Naam:</u> benzinedampterugwinning <u>Beleidsdomein(en):</u> LNE <u>Minister(s):</u> Schauvliege</p>	<p>Richtlijn 2014/99/EU van de Commissie van 21 oktober 2014 tot wijziging, met het oog op aanpassing aan de technische vooruitgang, van richtlijn 2009/126/EG inzake fase II-benzinedampterugwinning tijdens het bijtanken van motorvoertuigen in benzinestations</p> <p>De richtlijn wordt omgezet door het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu, wat betreft een aanpassing aan de evolutie van de techniek. Dit besluit werd op 26 augustus 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en op 29 augustus 2016</p>	12-05-2016

	genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Europese Commissie: MNE (2016) 55511.	
<u>RL:</u> 2014/101/EU <u>Naam:</u> waterbeleid <u>Beleidsdomein(en):</u> LNE <u>Minister(s):</u> Schauvliege	<p>Richtlijn 2014/101/EU van de Commissie van 30 oktober 2014 tot wijziging van Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid</p> <p>De richtlijn legt nieuwe normen op met betrekking tot de monitoring van systeemp parameters en gebruikte methoden. Deze nieuwe normen staan beschreven in een document dat deel uitmaakt van de nieuwe stroomgebiedsbeheersplannen van de Maas en De Schelde die onlangs door de Vlaamse Regering werden vastgesteld. Ze worden nu reeds toegepast door de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM). Om de omzetting te formaliseren wordt ook een besluit van de Vlaamse Regering aangepast. Het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2013 tot vaststelling van het geactualiseerde monitoring-programma van de water-toestand ter uitvoering van artikel 67 en 69 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, wat betreft de omzetting van Richtlijn 2014/101/EU werd op 23 november 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Europese Commissie: MNE (2016) 56984.</p>	20-05-2016
<u>RL:</u> (EU) 2015/1127 <u>Naam:</u> afvalstoffen <u>Beleidsdomein(en):</u> LNE <u>Minister(s):</u> Schauvliege	<p>Richtlijn (EU) 2015/1127 van de Commissie van 10 juli 2015 tot wijziging van bijlage II bij richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen</p> <p>De omzetting van deze richtlijn gebeurt door een aanpassing aan het Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van Materiaalcringlopen en Afvalstoffen (VLAREMA). Het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen werd op 6 december 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie Commissie: MNE (2016) 57404.</p>	31-07-2016

<p><u>RL:</u> 2014/94/EU</p> <p><u>Naam:</u> uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> LNE</p> <p><u>Minister(s):</u> Tommelein</p>	<p>Richtlijn 2014/94/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen</p> <p>Deze richtlijn verplicht de lidstaten om nationale beleidskaders te maken voor de markt ontwikkeling van milieuvriendelijke energie/brandstoffen voor voertuigen en de bijhorende infrastructuur. De Vlaamse Regering keurde op 18 december 2015 het Vlaamse actieplan 'Clean Power for Transport' goed. Dit is een verdere uitwerking van de conceptnota 'Clean power for transport' (goedgekeurd op 18 september 2015) die ook de omzetting van de richtlijn vastlegt. Het actieplan is in de eerste plaats gericht op een doorbraak voor elektrische voertuigen en biedt daarnaast kansen aan voer- en vaartuigen op aardgas en aan walstroom. Daarnaast werden een reeks besluit aangenomen ter uitvoering van het Vlaamse actieplan en ter omzetting van de richtlijn. Het gaat om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het decreet van 18 december 2015 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2016; - het besluit van de Vlaamse Regering van 8 januari 2016 houdende wijziging van het energiebesluit van 19 november 2010 wat betreft de invoering van een premie voor zero-emissie voertuigen gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad; - het besluit van de Vlaamse Regering van 25 maart 2016 tot wijziging van het energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de activiteiten en openbare dienstverplichtingen van de distributienetbeheerders ter stimulering van de infrastructuur voor elektrische voertuigen; - het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2016 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2010 tot toekenning van steun aan ondernemingen voor - in het Vlaamse Gewest, wat betreft de verlenging van de investeringstermijn; - het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2016 betreffende de modaliteiten voor de toekenning van een projectsubsidie aan vergunninghouders voor laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen op carpoolparkings of Park&Rides in beheer van het Vlaamse Gewest in uitvoering van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020; - het besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2016 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de modaliteiten voor de toekenning 	<p>18-11-2016</p>
---	--	-------------------

	<p>van een projectsubsidie aan vergunninghouders voor laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen op carpoolparkings of Park&Rides in beheer van het Vlaamse Gewest in uitvoering van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2013-2020, gewijzigd bij Besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2014;</p> <ul style="list-style-type: none">- het besluit van de Vlaamse Regering van 13 september 2016 betreffende de subsidiëring van projecten ter uitvoering van het actieplan 'Clean power for transport'. <p>Het Vlaamse actieplan maakt ook deel uit van het nationale actieplan voor België. Het nationale actieplan voor België werd op 8 december 2016 als volledige omzetting voor België genotificeerd aan de Europese Commissie. Referenties notificaties aan de Europese Commissie: MNE (2016) 57409 en MNE (2016) 57504. Het Vlaamse actieplan en de hierboven aangehaalde bijhorende omzettingen en uitvoeringsmaatregelen werden op 12 december 2016 genotificeerd aan de Europese Commissie. Referenties notificaties aan de Europese Commissie: MNE (2016) 57527, MNE (2016) 57531, MNE (2016) 57532, MNE (2016) 57534, MNE (2016) 57535, MNE (2016) 57536, MNE (2016) 57537 en MNE (2016) 57538.</p>	
--	--	--

LOPENDE DOSSIERS		
Richtlijn	Laatste stand van zaken	Termijn
<p><u>RL:</u> 2014/61/EU</p> <p><u>Naam:</u> aanleg elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid</p> <p><u>Beleidsdomeinen:</u> KB, MOW, LNE, CJSM</p> <p><u>Minister(s):</u> Homans, Weyts, Tommelein, Gatz, schauvliege</p>	<p>Richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid</p> <p>Deze richtlijn, die ook wel de Broadband Cost-richtlijn wordt genoemd, heeft als doel de uitbouw van snelle elektronische communicatienetwerken te vergemakkelijken en de kosten ervan te drukken door de toegang tot de fysieke infrastructuur en civieltechnische werken te bevorderen.</p> <p>Sommige bepalingen van de richtlijn dienen te worden omgezet door de gewesten en de gemeenschappen. Er werd een technisch-ambtelijke werkgroep opgericht die zich buigt over de omzetting van deze richtlijn in Vlaanderen. Op 16 september 2016 heeft de Vlaamse Regering een conceptnota 'Aanleg elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid (BBC-richtlijn) goedgekeurd. In het voorjaar van 2017 zal een voorontwerp van decreet worden opgemaakt.</p> <p>De gewesten en de federale overheid dienen afspraken te maken rond de oprichting van een instantie die geschillen kan beoordelen in geval van onenigheden tussen partijen m.b.t. toegang tot infrastructuur, maar ook bij geschillen over transparantie van de informatie, de coördinatie van de civiele werken en de toegang tot de fysieke binnenhuisinfrastructuur. Op 6 juli 2016 werd hiertoe een ontwerp van samenwerkingsakkoord goedgekeurd door het overlegcomité. Dit ontwerp van samenwerkingsakkoord in het kader van de omzetting van richtlijn 2014/61/EU inzake maatregelen</p>	01-01-2016

	ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid werd op 30 september 2016 door de Vlaamse Regering goedgekeurd.	
<p><u>RL:</u> 2013/55/EU</p> <p><u>Naam:</u> beroepskwalificaties en administratieve samenwerking IMI</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> EWI, OV, WVG, MOW, CJSM</p> <p><u>Minister(s):</u> Muyters, Crevits, Vandeurzen, Weyts</p>	<p>Richtlijn 2013/55/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 tot wijziging van Richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en Verordening (EU) nr. 1024/2012 betreffende de administratieve samenwerking via het Informatiesysteem interne markt („de IMI-verordening”).</p> <p>Ten gevolge van de zesde staatshervorming werden de gewesten en gemeenschappen bevoegd voor diverse beroepen. Beleidsdomeinen EWI, OV, WVG, MOW en CJSM zijn betrokken bij de omzetting en de toepassing van deze richtlijn.</p> <p>De richtlijn zal gedeeltelijk worden omgezet door het decreet tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties. Het ontwerp van decreet werd op 25 november 2016 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Nu volgt de parlementaire behandeling.</p> <p>Tegelijk werd er onderzocht of en welke verticale omzetting er nodig is voor specifieke beroepen.</p> <p>Voor wat betreft de onderwijsberoepen werd een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van beroepskwalificaties voor gereguleerde beroepen in het onderwijs in het kader van de Europese Richtlijn 2005/36 op 10 juni 2016 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering met het oog op adviesaanvraag aan de Raad van State. Het advies van de Raad van State werd ontvangen. De definitieve goedkeuring en publicatie van het besluit wordt afgestemd op het horizontaal decreet.</p> <p>Voor wat betreft de zorg- en bijstandsverleners dient het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg te worden gewijzigd. Het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009, wat betreft de erkenning van beroepskwalificaties van onderdanen van lidstaten van de Europese Economische Ruimte werd op 5 augustus 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en op 13 september 2016 genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Europese Commissie: MNE (2016) 55695.</p>	18-01-2016

	<p>Voor wat betreft de beroepen kinderbegeleider en verantwoordelijke kinderopvanglocatie dient het ministerieel besluit van 27 februari 2014 ter uitvoering van artikel 8,11, 40,43 en 73 van het vergunningsbesluit van 22 november 2013, wat betreft de kwalificatiebewijzen en attesten, te worden gewijzigd. Het ministerieel besluit ligt ter ondertekening voor bij de minister.</p> <p>Voor wat betreft het beroep van archeoloog wordt het onroerend erfgoeddecreet gewijzigd door het ontwerp van decreet tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties.</p>	
<p><u>RL:</u> (EU) 2015/720</p> <p><u>Naam:</u> verbruik van lichte plastic draagtassen</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> LNE</p> <p><u>Minister(s):</u> Schauvliege</p>	<p>Richtlijn (EU) 2015/720 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 tot wijziging van Richtlijn 94/62/EG betreffende de vermindering van het verbruik van lichte plastic draagtassen</p> <p>Strikt gezien is de richtlijn al grotendeels omgezet. De reductiedoelstelling bepaald door artikel 4, 1 bis van de richtlijn is in België al gehaald dankzij initiatieven van en overeenkomsten met de sectoren (Comeos en Fost Plus). De omzetting van enkele definities en het artikel 1, 1 bis en volgende zal technisch geregeld worden door een aanpassing van de overeenkomsten die door de Interregionale Verpakkingscommissie (IVCIE) ter zake werden afgesloten.</p>	27-11-2016

B. Vlaams scorebord van juni 2017³

Het Vlaams scorebord van juni 2017 omvat 12 “interne markt” richtlijnen, waarvan de omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereist is en waarvan Vlaanderen er al 5 heeft omgezet.

VLAAMSE OMZETTING VOLLEDIG		
Richtlijn	Laatste stand van zaken	Termijn

³ Het Vlaams scorebord van juni 2017 wordt samengesteld door de DiV Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van juni 2016. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrekt op ten laatste 31 mei 2017 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Europese Commissie ten laatste op 12 juni 2017.

<p><u>RL:</u> (EU) 2016/0011</p> <p><u>Naam:</u> in de handel brengen van zaaizaad van oliehoudende planten en vezelgewassen</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> LV</p> <p><u>Minister(s):</u> Schauvliege</p>	<p>Uitvoeringsrichtlijn (EU) 2016/11 van de Commissie van 5 januari 2016 tot wijziging van bijlage II bij Richtlijn 2002/57/EG van de Raad betreffende het in de handel brengen van zaaizaad van oliehoudende planten en vezelgewassen</p> <p>De uitvoeringsrichtlijn wordt omgezet door een ministerieel besluit tot wijziging van bijlage II bij het besluit van de Vlaamse Regering van 3 oktober 2003 houdende de reglementering van de handel in en de keuring van zaaizaad van oliehoudende planten en vezelgewassen. Het ministerieel besluit werd op 6 juli 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en op 8 juli 2016 genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Europese Commissie: MNE (2016) 54695.</p>	<p>31-12-2016</p>
<p><u>RL:</u> 2014/96/EU</p> <p><u>Naam:</u> fruitgewassen</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> LV</p> <p><u>Minister(s):</u> Schauvliege</p>	<p>Uitvoeringsrichtlijn 2014/96/EU van de Commissie van 15 oktober 2014 betreffende de voorschriften voor het etiketteren, plomben en verpakken van teeltmateriaal van fruitgewassen, alsmede van fruitgewassen die voor de fruitteelt worden gebruikt, die onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2008/90/EG van de Raad vallen</p> <p>De uitvoeringsrichtlijn wordt omgezet door een ministerieel besluit betreffende de voorschriften voor het etiketteren, plomben en verpakken van teeltmateriaal van fruitgewassen, alsook van fruitgewassen die voor de fruitteelt worden gebruikt. Het ministerieel besluit werd op 11 oktober 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en op 12 oktober 2016 genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Europese Commissie: MNE (2016) 56267.</p>	<p>31-12-2016</p>
<p><u>RL:</u> 2014/97/EU</p> <p><u>Naam:</u> registratie van leveranciers en van rassen en de gemeenschappelijke lijst van rassen</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> LV</p> <p><u>Minister(s):</u> Schauvliege</p>	<p>Uitvoeringsrichtlijn 2014/97/EU van de Commissie van 15 oktober 2014 tot uitvoering van Richtlijn 2008/90/EG van de Raad wat betreft de registratie van leveranciers en van rassen en de gemeenschappelijke lijst van rassen</p> <p>De uitvoeringsrichtlijn wordt omgezet door een ministerieel besluit betreffende de registratie van leveranciers en van rassen. Het ministerieel besluit werd op 11 oktober 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en op 12 oktober 2016 genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Europese Commissie: MNE (2016) 56268.</p>	<p>31-12-2016</p>
<p><u>RL:</u> 2014/98/EU</p> <p><u>Naam:</u> fruitgewassen</p>	<p>Uitvoeringsrichtlijn 2014/98/EU van de Commissie van 15 oktober 2014 tot uitvoering van Richtlijn 2008/90/EG van de Raad wat betreft specifieke voorschriften voor de in bijlage I bij die richtlijn bedoelde geslachten en soorten van fruitgewassen, specifieke voorschriften waaraan leveranciers</p>	<p>31-12-2016</p>

<u>Beleidsdomein(en):</u> LV <u>Minister(s):</u> Schauvliege	moeten voldoen, en nadere voorschriften betreffende officiële inspecties De uitvoeringsrichtlijn wordt omgezet door een ministerieel besluit betreffende de uitvoeringsbepalingen met betrekking tot de voorschriften van de fruitgewassen, specifieke voorschriften waaraan leveranciers moeten voldoen, en nadere voorschriften betreffende officiële inspecties. Het ministerieel besluit werd op 11 oktober 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en op 12 oktober 2016 genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Europese Commissie: MNE (2016) 56269.	
<u>RL:</u> (EU) 2015/2087 <u>Naam:</u> havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen <u>Beleidsdomein(en):</u> LNE <u>Minister(s):</u> Schauvliege	Richtlijn (EU) 2015/2087 van de Commissie van 18 november 2015 houdende wijziging van bijlage II van Richtlijn 2000/59/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende havenontvangstvoorzieningen voor scheepsafval en ladingresiduen De omzetting van deze richtlijn gebeurt door een aanpassing aan het Vlaams Reglement voor het duurzaam beheer van Materiaalcringlopen en Afvalstoffen (VLAREMA). Het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen werd op 6 december 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie Commissie: MNE (2016) 57416.	09-12-2016

LOPENDE DOSSIERS		
Richtlijn	Laatste stand van zaken	Termijn
<u>RL:</u> (EU) 2015/1480 <u>Naam:</u> luchtkwaliteit <u>Beleidsdomein(en):</u> LNE <u>Minister(s):</u> Schauvliege	Richtlijn (EU) 2015/1480 van de Commissie van 28 augustus 2015 tot wijziging van diverse bijlagen bij de Richtlijnen 2004/107/EG en 2008/50/EG van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de regels betreffende de referentiemethoden, de validatie van gegevens en de locatie van de bemonsteringspunten voor de beoordeling van de luchtkwaliteit De richtlijn wordt omgezet door een besluit van de Vlaamse Regering. Het voorontwerp van besluit	31-12-2016

	van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten inzake leefmilieu werd op 16 december 2016 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Publicatie in het Belgisch Staatsblad en notificatie aan de Europese Commissie volgen.	
<u>RL:</u> (EU) 2015/2376 <u>Naam:</u> verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied <u>Beleidsdomein(en):</u> FB <u>Minister(s):</u> Tommelein	<p>Richtlijn (EU) 2015/2376 van de Raad van 8 december 2015 tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU wat betreft verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied</p> <p>De richtlijn wordt omgezet door een decreet diverse fiscale bepalingen en een besluit. Het decreet houdende diverse fiscale bepalingen en bepalingen omtrent de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen werd op 7 december 2016 goedgekeurd in de parlementaire commissie voor algemeen beleid, financiën en begroting, op 22 december 2016 goedgekeurd door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement, op 23 december 2016 bekrachtigd door de Vlaamse Regering en op 30 december 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van belastingen met het oog op de omzetting van richtlijn (EU) 2015/2376 van de Raad van 8 december 2015 werd op 21 oktober 2016 voor de eerste maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering met het oog op adviesaanvraag aan de adviesraden.</p>	31-12-2016
<u>RL:</u> (EU) 2016/317 <u>Naam:</u> officiële etiket van verpakkingen die zaai-of pootgoed bevatten <u>Beleidsdomein(en):</u> LV <u>Minister(s):</u> Schauvliege	<p>Uitvoeringsrichtlijn (EU) 2016/317 van de Commissie van 3 maart 2016 tot wijziging van de Richtlijnen 66/401/EEG, 66/402/EEG, 2002/54/EG, 2002/55/EG, 2002/56/EG en 2002/57/EG met betrekking tot het officiële etiket van verpakkingen die zaai- of pootgoed bevatten</p> <p>De richtlijn wordt omgezet door een ministerieel besluit betreffende het officiële etiket van verpakkingen die zaai- of pootgoed bevatten. Er werd advies ontvangen van de Permanente Werkgroep van de Interministeriële Conferentie voor het Landbouwbeleid, van de Inspectie Financiën en van de Raad van State over het voorontwerp van ministerieel besluit. Het besluit ligt ter ondertekening voor bij de minister.</p>	31-03-2017
<u>RL:</u> (EU) 2015/719 <u>Naam:</u> in het nationale en internationale verkeer	Richtlijn (EU) 2015/719 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 tot wijziging van Richtlijn 96/53/EG van de Raad houdende vaststelling, voor bepaalde aan het verkeer binnen de Gemeenschap deelnemende wegvoertuigen, van de in het nationale en het internationale verkeer	07-05-2017

<p>maximaal toegestane afmetingen en gewichten</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> MOW</p> <p><u>Minister(s):</u> Weyts</p>	<p>maximaal toegestane afmetingen, en van de in het internationale verkeer maximaal toegestane gewichten</p> <p>De omzetting wordt voorbereid door de administratie.</p>	
<p><u>RL:</u> 2014/52/EU</p> <p><u>Naam:</u> milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> LNE</p> <p><u>Minister(s):</u> Schauvliege</p>	<p>Richtlijn 2014/52/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 tot wijziging van Richtlijn 2011/92/EU betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten</p> <p>De richtlijn wordt omgezet door het decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming, het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft de milieueffectrapportage van bepaalde openbare en particuliere projecten. Het decreet werd op 8 december 2016 goedgekeurd in de parlementaire commissie voor leefmilieu, natuur, ruimtelijke ordening, energie en dierenwelzijn, op 14 december 2016 goedgekeurd door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement en op 23 december 2016 bekrachtigd door de Vlaamse Regering. Publicatie in het Belgisch Staatsblad en notificatie aan de Europese Commissie volgen. Het besluit van de Vlaamse regering betreffende nadere regels voor de milieueffectrapportage over projecten voor de omgevingsveiligheidsrapportage werd op 23 december 2016 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering met het oog op adviesaanvraag aan de Raad van State.</p>	16-05-2017
<p><u>RL:</u> 2014/45/EU</p> <p><u>Naam:</u> periodieke technische controle van motorvoertuigen en aanhangwagens</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> MOW</p> <p><u>Minister(s):</u> Weyts</p>	<p>Richtlijn 2014/45/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de periodieke technische controle van motorvoertuigen en aanhangwagens en tot intrekking van Richtlijn 2009/40/EG</p> <p>De omzetting wordt voorbereid door de administratie.</p>	20-05-2017
<p><u>RL:</u> 2014/47/EU</p>	<p>Richtlijn 2014/47/EU van het Europees Parlement en de Raad van 3 april 2014 betreffende de</p>	20-05-2017

<u>Naam:</u> technische controle langs de weg van bedrijfsvoertuigen <u>Beleidsdomein(en):</u> MOW <u>Minister(s):</u> Weyts	technische controle langs de weg van bedrijfsvoertuigen die in de Unie aan het verkeer deelnemen en tot intrekking van Richtlijn 2000/30/EG De omzetting wordt voorbereid door de administratie.	
--	---	--

C. Vlaams scorebord van december 2017⁴

Het Vlaams scorebord van december 2017 omvat 4 “interne markt” richtlijnen, waarvan de omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereist is.

LOPENDE DOSSIERS		
Richtlijn	Laatste stand van zaken	Termijn
<u>RL:</u> (EU) 2015/1513 <u>Naam:</u> kwaliteit van benzine & bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen <u>Beleidsdomein(en):</u> LNE <u>Minister(s):</u> Tommelein	Richtlijn (EU) 2015/1513 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 tot wijziging van Richtlijn 98/70/EG betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof en tot wijziging van Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen De formele omzetting van de wijzigingen van Richtlijn 98/70/EG (kwaliteit brandstoffen) zal door federale overheid gebeuren op basis van bevoegdheden op gebied van productnormen. De formele omzetting van de wijzigingen van de Richtlijn 2009/28/EU (hernieuwbare energie) voor wat de duurzaamheidscriteria betreft zal gebeuren door de federale overheid voor de transportbrandstoffen en de Gewesten voor de vloeibare biomassa gebruikt voor opwekking van elektriciteit. De aanpassing van de bijmengingsverplichtingen voor biobrandstoffen zal gebeuren door de federale overheid. De richtlijn zal omgezet worden door een aanpassing van het energiebesluit. Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft technische wijzigingen van de certificaten toekenning en de invoering van	10-09-2017

⁴ Het Vlaams scorebord van december 2017 wordt samengesteld door de DiV Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van december 2017. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 30 november 2017 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Europese Commissie ten laatste op 11 december 2017.

	biomassacertificatie, van duurzaamheidscriteria voor vaste en gasvormige biomassa en van ILUC-voorwaarden werd op 17 juni 2016 voor de eerste maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering met het oog op adviesaanvraag aan de adviesraden.	
<u>RL:</u> (EU) 2015/1787 <u>Naam:</u> kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water <u>Beleidsdomein(en):</u> LNE <u>Minister(s):</u> Schauvliege	Richtlijn (EU) 2015/1787 van de Commissie van 6 oktober 2015 tot wijziging van de bijlagen II en III bij Richtlijn 98/83/EG van de Raad betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water De richtlijn zal omgezet worden door een besluit van de Vlaamse Regering.	27-10-2017
<u>RL:</u> (EU) 2016/1914 <u>Naam:</u> kenmerken waartoe het onderzoek van bepaalde rassen van landbouwgewassen en groentegewassen zich ten minste moeten uitstrekken <u>Beleidsdomein(en):</u> LV <u>Minister(s):</u> Schauvliege	Uitvoeringsrichtlijn (EU) 2016/1914 van de Commissie van 31 oktober 2016 tot wijziging van de Richtlijnen 2003/90/EG en 2003/91/EG houdende bepalingen ter uitvoering van artikel 7 van Richtlijn 2002/53/EG van de Raad, respectievelijk artikel 7 van Richtlijn 2002/55/EG van de Raad, met betrekking tot de kenmerken waartoe het onderzoek van bepaalde rassen van landbouwgewassen en groentegewassen zich ten minste moet uitstrekken, en de minimumeisen voor dat onderzoek De richtlijn zal worden omgezet door een ministerieel besluit. Er werd advies ontvangen van de Permanente Werkgroep van de Interministeriële Conferentie voor het Landbouwbeleid, van de Inspectie Financiën over het ontwerp van ministerieel besluit. Er zal advies worden aangevraagd bij de Raad van State.	30-06-2017
<u>RL:</u> (EU) 2016/2309 <u>Naam:</u> vervoer van gevaarlijke goederen over land <u>Beleidsdomein(en):</u> MOW <u>Minister(s):</u> Weyts	Richtlijn (EU) 2016/2309 van de Commissie van 16 december 2016 tot vierde aanpassing aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang van de bijlagen bij Richtlijn 2008/68/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over land De omzetting wordt voorbereid.	30-06-2017

2. Overige Vlaamse omzettingsdossiers

Er zijn momenteel 2 richtlijnen die niet onder de interne markt vallen die door Vlaanderen dienen te worden omgezet

LOPENDE DOSSIERS		
<p><u>RL:</u> 2014/36/EU <u>Naam:</u> seizoenarbeiders <u>Beleidsdomein(en):</u> WSE, OV, WVG, KB <u>Minister(s):</u> Muyters, Crevits, Vandeurzen, Homans</p>	<p>Richtlijn 2014/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op tewerkstelling als seizoenarbeider</p> <p>Deze richtlijn wordt omgezet door een besluit van de Vlaamse Regering. Het besluit is in voorbereiding.</p> <p>Artikel 23 geeft recht op gelijke behandeling aan seizoenarbeiders onder andere op vlak van toegang tot goederen en diensten en de levering van voor het publiek beschikbare goederen en diensten (1), onderwijs en beroepsopleiding (2), de adviserende diensten verleend door arbeidsbureaus betreffende seizoenarbeid (3), de erkenning van diploma's, certificaten en andere beroepskwalificaties (4) en nationale bepalingen inzake takken van de sociale zekerheid zoals omschreven in artikel 3 van Verordening (EG) 883/2004, dus o.a. gezinsbijslagen (5). Voor wat betreft punt (1) werden het decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid en het decreet tot wijziging van het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid op 1 september 2016 aangemeld bij de Europese Commissie. Referentie notificaties aan de Commissie: MNE (2016) 55584 en MNE (2016) 55585. Voor wat betreft punten 2 en 4 werden het decreet betreffende het volwassenonderwijs, het decreet basisonderwijs en het besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs op 22 september 2016 aangemeld bij de Europese Commissie. Voor wat betreft punt (5) zal de federale overheid de aanmelding verzorgen. Referentie notificaties aan de Europese Commissie: MNE (2016) 55820, MNE (2016) 55849 en MNE (2016) 55823.</p>	<p>30-09-2016</p>
<p><u>RL:</u> 2014/66/EU <u>Naam:</u> voorwaarden voor toegang en verblijf van</p>	<p>Richtlijn 2014/66/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen in het kader van een overplaatsing binnen een onderneming</p>	<p>29-11-2016</p>

<p>onderdanen van derde landen in het kader van een overplaatsing binnen een onderneming</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> WSE, OV, WVG, KB</p> <p><u>Minister(s):</u> Muyters, Crevits, Vandeurzen, Homans</p>	<p>De richtlijn wordt gedeeltelijk omgezet door een besluit van de Vlaamse Regering. Het besluit is in voorbereiding.</p> <p>Artikel 18 van de richtlijn geeft recht op gelijke behandeling aan onderdanen van derde landen in het kader van een overplaatsing binnen een onderneming op vlak van de erkenning van diploma's, certificaten en andere beroepskwalificaties (1), nationale bepalingen inzake takken van de sociale zekerheid zoals omschreven in artikel 3 van Verordening (EG) 883/2004, dus o.a. gezinsbijslagen (2) en toegang tot goederen en diensten en de levering van voor het publiek beschikbare goederen en diensten (3). Voor wat betreft punt 1 werden het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de voorwaarden en procedure tot erkenning van de gelijkwaardigheid van buitenlandse studiebewijzen met Vlaamse studiebewijzen uitgereikt in het basisonderwijs en secundair onderwijs, en sommige Vlaamse studiebewijzen uitgereikt in het volwassenenonderwijs en het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de voorwaarden en procedure tot erkenning van buitenlandse studiebewijzen uitgereikt in het hoger onderwijs op 25 november 2016 aangemeld bij de Europese Commissie. Referentie notificaties aan de Europese Commissie: MNE (2016) 57011 en MNE (2016) 57012. Voor wat betreft punt 2 dient een samenwerkingsakkoord te worden opgemaakt ter wijziging van de Algemene Wet op de Kinderbijslag. Het samenwerkingsakkoord is in voorbereiding. Voor wat betreft punt (3) werden het decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid en het decreet tot wijziging van het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid op 29 november 2016 aangemeld bij de Europese Commissie. Referentie notificaties aan de Commissie: MNE (2016) 57149 en MNE (2016) 57151.</p>	
--	--	--

4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid was in december 2016 gevat door 9 inbreukdossiers.

4 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

5 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

1. Vier inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

FASE 2: INGEBREKESTELLING (IGS)

LOPENDE DOSSIERS

Laatste stand van zaken

<u>Nr.</u> : 2016/0699	Fase 2: IGS (23/11/2016)
<u>Naam</u> : seizoenarbeiders	24/01/2017: deadline voor antwoord op IGS
<u>Beleidsdomein(en)</u> : WSE, EWI, OV, WVG	Richtlijn 2014/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van onderdanen van derde landen met het oog op tewerkstelling als seizoenarbeider
<u>Minister(s)</u> : Muyters, Crevits, Vandeurzen	Deze richtlijn wordt omgezet door een besluit van de Vlaamse Regering. Het besluit is in voorbereiding. Artikel 23 geeft recht op gelijke behandeling aan seizoenarbeiders onder andere op vlak van toegang tot goederen en diensten en de levering van voor het publiek beschikbare goederen en diensten (1), onderwijs en beroepsopleiding (2), de adviserende diensten verleend door arbeidsbureaus betreffende seizoenarbeid (3), de erkenning van diploma's, certificaten en andere beroepskwalificaties (4) en nationale bepalingen inzake takken van de sociale zekerheid zoals omschreven in artikel 3 van Verordening (EG) 883/2004, dus o.a. gezinsbijslagen (5). Voor wat betreft punt (1) werden het decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid en het decreet tot wijziging van het decreet van 13 juli 2007 houdende bevordering van een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies- en bestuursorganen van de Vlaamse overheid en het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid op 1 september 2016 aangemeld bij de Europese Commissie. Referentie notificaties aan

	de Commissie: MNE (2016) 55584 en MNE (2016) 55585. Voor wat betreft punten 2 en 4 werden het decreet betreffende het volwassenonderwijs, het decreet basisonderwijs en het besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs op 22 september 2016 aangemeld bij de Europese Commissie. Voor wat betreft punt (5) zal de federale overheid de aanmelding bezorgen. Referentie notificaties aan de Europese Commissie: MNE (2016) 55820, MNE (2016) 55849 en MNE (2016) 55823.
--	---

FASE 3: MET REDENEN OMKLEED ADVIES (MROA)

LOPENDE DOSSIERS	
Dossier	Laatste stand van zaken
<p>Nr: 2016/0164</p> <p><u>Naam:</u> beroepskwalificaties en administratieve samenwerking IMI</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> EWI, OV, WVG, RWO</p> <p><u>Minister(s):</u> Muyters, Crevits, Vandeurzen, Bourgeois</p> <p><u>Richtlijn:</u> 2013/55/EU</p>	<p>Fase 3: MROA (29/09/2016)</p> <p>14/12/2016: weigering van de verlenging van de termijn voor antwoord op het MROA</p> <p>29/11/2016: verzoek tot verlenging van de termijn voor antwoord op het MROA ingediend bij de Europese Commissie</p> <p>Richtlijn 2013/55/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 tot wijziging van Richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en Verordening (EU) nr. 1024/2012 betreffende de administratieve samenwerking via het Informatiesysteem interne markt („de IMI-verordening”).</p> <p>Ten gevolge van de zesde staatshervorming werden de gewesten en gemeenschappen bevoegd voor diverse beroepen. De richtlijn zal gedeeltelijk worden omgezet door het decreet tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties. Het ontwerp van decreet werd op 25 november 2016 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Nu volgt de parlementaire behandeling.</p> <p>Tegelijk werd er onderzocht of en welke verticale omzetting er nodig is voor specifieke beroepen.</p> <p>Voor wat betreft de onderwijsberoepen werd een voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de erkenning van beroepskwalificaties voor gereguleerde beroepen in het onderwijs in het kader van de Europese Richtlijn 2005/36 op 10 juni 2016 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering met het oog op adviesaanvraag aan de Raad van State. Het advies van de Raad van State werd ontvangen. De definitieve</p>

	<p>goedkeuring en publicatie van het besluit wordt afgestemd op het horizontaal decreet.</p> <p>Voor wat betreft de zorg- en bijstandsverleners dient het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg te worden gewijzigd. Het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg van 27 maart 2009, wat betreft de erkenning van beroepskwalificaties van onderdanen van lidstaten van de Europese Economische Ruimte werd op 5 augustus 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en op 13 september 2016 genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Europese Commissie: MNE (2016) 55695.</p> <p>Voor wat betreft de beroepen kinderbegeleider en verantwoordelijke kinderopvanglocatie dient het ministerieel besluit van 27 februari 2014 ter uitvoering van artikel 8,11, 40,43 en 73 van het vergunningsbesluit van 22 november 2013, wat betreft de kwalificatiebewijzen en attesten, te worden gewijzigd. Het ministerieel besluit ligt ter ondertekening voor bij de minister.</p> <p>Voor wat betreft het beroep van archeoloog wordt het onroerend erfgoeddecreet gewijzigd door het ontwerp van decreet tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties.</p>
<p><u>Nr:</u> 2016/0165</p> <p><u>Naam:</u> aanleg elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid</p> <p><u>Beleidsdomeinen:</u> KB, MOW, LNE, CJSM, RWO</p> <p><u>Minister(s):</u> Homans, Wetys, Tommelein, Gatz, Schauvliege</p> <p><u>Richtlijn:</u> 2014/61/EU</p>	<p>Fase 3: MROA (29/09/2016)</p> <p>28/02/2017: nieuwe deadline voor antwoord op het MROA</p> <p>07/12/2016: instemming verzoek tot verlenging van de termijn voor antwoord op het MROA</p> <p>28/11/2016: verzoek tot verlenging van de termijn voor antwoord op het MROA ingediend bij de Europese Commissie</p> <p>Richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid.</p> <p>Deze richtlijn, die ook wel de Broadband Cost-richtlijn wordt genoemd, heeft als doel de uitbouw van snelle elektronische communicatienetwerken te vergemakkelijken en de kosten ervan te drukken door de toegang tot de fysieke infrastructuur en civieltechnische werken te bevorderen.</p> <p>Sommige bepalingen van de richtlijn dienen te worden omgezet door de gewesten en de gemeenschappen. Er werd een technisch-ambtelijke werkgroep opgericht die zich buigt over de omzetting van deze richtlijn in Vlaanderen. Op 16 september 2016 heeft de Vlaamse Regering een conceptnota 'Aanleg elektronische</p>

	<p>communicatienetwerken met hoge snelheid (BBC-richtlijn) goedgekeurd. In het voorjaar van 2017 zal een voorontwerp van decreet worden opgemaakt.</p> <p>De gewesten en de federale overheid dienen afspraken te maken rond de oprichting van een instantie die geschillen kan beoordelen in geval van onenigheden tussen partijen m.b.t. toegang tot infrastructuur, maar ook bij geschillen over transparantie van de informatie, de coördinatie van de civiele werken en de toegang tot de fysieke binnenhuisinfrastructuur. Op 6 juli 2016 werd hiertoe een ontwerp van samenwerkingsakkoord goedgekeurd door het overlegcomité. Dit ontwerp van samenwerkingsakkoord in het kader van de omzetting van richtlijn 2014/61/EU inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronische communicatienetwerken met hoge snelheid werd op 30 september 2016 door de Vlaamse Regering goedgekeurd.</p>
--	--

FASE 4: DAGVAARDING

LOPENDE DOSSIERS	
Dossier	Laatste stand van zaken
<p><u>Nr.:</u> 2014/0230</p> <p><u>Naam:</u> aanvraagprocedure gecombineerde vergunning onderdanen derde landen</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> WSE, WVG</p> <p><u>Minister(s):</u> Muyters, Vandeurzen</p> <p><u>Richtlijn:</u> 2011/98/EU</p>	<p>Fase 4: Beslissing tot dagvaarding (19/11/2015)</p> <p>Verzoekschrift werd nog niet ontvangen</p> <p>28/10/2016: antwoord op bijkomende informatie vraag verzonden aan de Europese Commissie</p> <p>22/09/2016: bijkomende informatievraag vanwege de Europese Commissie</p> <p>28/04/2016: de Europese Commissie beslist om de zaak uit te stellen</p> <p>19/11/2015: beslissing tot dagvaarding</p> <p>08/07/2015: aanvraag tot verlenging van de antwoordtermijn geweigerd door de Europese Commissie</p> <p>30/06/2015: deadline voor antwoord op MROA</p> <p>30/4/2015: Commissie legt MROA neer</p> <p>5/2/2015: bijkomend gecoördineerd Belgisch antwoord op IGS naar de Europese Commissie verzonden</p>

28/5/2014: antwoord op IGS werd verzonden

Dit inbreukdossier valt ten gevolge van de zesde staats hervorming sinds 1 juli 2014 gedeeltelijk onder de bevoegdheid van Vlaams Gewest en van de Vlaamse Gemeenschap. Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 juni 1999 houdende de uitvoering van de wet van 30 april 1999 betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers, wat betreft de invoering van de gecombineerde procedure werd op 26 februari 2016 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en van de Raad van State werden ontvangen. Volgens het advies van de Raad van State dient voorafgaandelijk een samenwerkingsakkoord tussen de betrokken overheden te worden afgesloten.

Voor wat betreft het artikel 12, 1, f) het recht op gelijke behandeling van werknemers van derde landen inzake de takken van de sociale zekerheid moet de wetgeving rond de kinderbijslag gewijzigd worden, en daarvoor is een samenwerkingsakkoord nodig. Op 14 oktober 2016 werd het voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 17 juni 2016 tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Duitstalige Gemeenschap houdende de omzetting in de gezinsbijslagwetgeving van de richtlijn 2011/98/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende één enkele aanvraagprocedure voor een gecombineerde vergunning voor onderdanen van derde landen om te verblijven en te werken op het grondgebied alsmede inzake een gemeenschappelijk pakket rechten voor werknemers uit derde landen die legaal in een lidstaat verblijven principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering met het oog op adviesaanvraag aan de adviesraad en eventuele adviesaanvraag aan de Raad van State.

2. Vijf inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

FASE 2: INGEBREKESTELLING (IGS)

LOPENDE DOSSIERS	
Dossier	Laatste stand van zaken
<p><u>Nr.:</u> 2015/2012</p> <p><u>Naam:</u> gelijke behandeling man/vrouw arbeid en beroep</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> KB, WSE</p> <p><u>Minister(s):</u> Homans, Muyters</p> <p><u>Richtlijn:</u> 2006/54/EG</p>	<p>Fase 2: IGS (29/4/2015)</p> <p>31/08/2015: antwoord op IGS werd verzonden</p> <p>11/06/2015: verzoek tot verlenging van de termijn voor antwoord op de IGS goedgekeurd door de Europese Commissie</p> <p>De Europese Commissie is van oordeel dat België niet voldoet aan zijn verplichtingen onder richtlijn 2006/54/EG over de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van man en vrouw in arbeid en beroep. De richtlijn omvat bepalingen m.b.t. de toegang tot het arbeidsproces (met inbegrip van promotie), toegang tot beroepsopleiding, arbeidsvoorwaarden (met inbegrip van beloning) en ondernemings- en sectorale regelingen inzake sociale zekerheid.</p> <p>De richtlijn verplicht de lidstaten om een orgaan aan te wijzen of op te richten dat o.a. de uitvoering van de richtlijn monitort, onafhankelijk onderzoek naar discriminatie uitvoert en bijstand verleent aan slachtoffers van discriminatie. De problematiek van de bescherming tegen represailles wordt in dit dossier ook op tafel gelegd. Vlaanderen is betrokken partij voor deze twee aspecten. Voor wat betreft het eerste aspect werd het Ombudsdecreet (gelijkheidsorgaan gender) gewijzigd. Deze wijziging werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 21 augustus 2015 en aangemeld bij de Europese Commissie op 2 september 2015 (MNE (2015)56116). Voor wat betreft het tweede aspect wordt de Vlaamse wetgeving herbekeken.</p> <p>Een gezamenlijk Belgische antwoord op de IGS werd aan de Europese Commissie overgemaakt op 31 augustus 2015 (INF(2015)110741, INF(2015)110742).</p>
<p><u>Nr.:</u> 2016/2070</p> <p><u>Naam:</u> milieuaansprakelijkheid</p>	<p>Fase 2: IGS (25/11/2016)</p> <p>25/11/2016: antwoord verzonden op IGS door de federale overheid</p>

<p>met betrekking tot het voorkomen en herstellen van milieuschade</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> LNE</p> <p><u>Minister(s):</u> Schauvliege</p> <p><u>Richtlijn:</u> 2004/35/EG</p>	<p>22/09/2016: verzoek tot verlenging van de termijn voor antwoord op de IGS goedgekeurd door de Europese Commissie (tot 25/11/2016).</p> <p>20/09/2016: verzoek tot verlenging van de termijn voor antwoord op de IGS ingediend bij de Europese Commissie</p> <p>De Europese Commissie is van oordeel dat België de verplichtingen die op hem rusten krachtens artikel 7 in samenhang met bijlage II, artikel 12, lid 1, onder b), en laatste alinea, en bijlage III, punt 11, bij richtlijn 2004/35/EG betreffende milieuaansprakelijkheid niet is nagekomen wat het voorkomen en herstellen van milieuschade betreft. De artikelen 7 en 12 zijn volgens de Europese Commissie omgezet door het koninklijk besluit van 8 november 2007 betreffende de preventie en het herstel van milieuschade ten gevolge van het vervoer over de weg, per spoor, over de binnenwateren of in de lucht van: uitheemse plantensoorten evenals van uitheemse diersoorten en hun krengen, naar aanleiding van de in-, de uit- en de doorvoer ervan; alsook van afvalstoffen bij hun doorvoer. Dit koninklijk besluit zal door de federale overheid worden gewijzigd om artikelen 7 en 12 correct om te zetten. Dit koninklijk besluit is sinds de zesde staatshervorming ook gedeeltelijk de bevoegdheid van de gewesten. In Vlaanderen is het gedeelte van het koninklijk besluit waar het de bevoegdheid van Vlaanderen betreft vervangen door een besluit van de Vlaamse Regering waarbij de doorvoer van afvalstoffen uitdrukkelijk is opgenomen in het toepassingsgebied van de regelgeving en waarbij ook nog eens uitdrukkelijk het koninklijk besluit is opgeheven voor zover van toepassing op doorvoer van afvalstoffen in het Vlaams Gewest. Hoewel de ingebrekestelling de aanpassing die in Vlaanderen werd aangenomen niet vermeldt, werd in het voorafgaande EU-pilotdossier en bij de aanmelding van het besluit van de Vlaamse Regering gewezen op de volledige conformiteit. Er kan vanuit gegaan worden dat de Europese Commissie dit impliciet heeft aangenomen.</p>
--	---

FASE 3: MET REDENEN OMKLEED ADVIES (MROA)

LOPENDE DOSSIERS	
Dossier	Laatste stand van zaken
<p><u>Nr.:</u> 2013/2013</p> <p><u>Naam:</u> Bescherming varkens</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> LNE</p> <p><u>Minister(s):</u> Weyts</p> <p><u>Richtlijn:</u> 2008/128/EG</p>	<p>Fase 3: MROA (27/01/2014)</p> <p>31/05/2016: bijkomende info overgemaakt aan de Europese Commissie</p> <p>10/03/2016: brief van de Europese Commissie ontvangen met vraag naar stand van zaken</p> <p>03/11/2015: bijkomend antwoord op MROA verzonden</p> <p>Dit inbreukdossier valt ten gevolge van de zesde staats hervorming sinds 1 juli 2014 gedeeltelijk onder de bevoegdheid van het Vlaams Gewest.</p> <p>De Europese Commissie stelt dat België niet voldaan heeft aan zijn verplichtingen uit hoofde van artikelen 3 en 4 van richtlijn 2008/128 EG. Deze artikelen leggen verplichtingen op met betrekking tot de huisvesting van zeugen en gelten. Op 13 augustus 2015 waren er in Vlaanderen nog drie bedrijven niet in orde. De drie bedrijven die nog niet voldeden aan de voorschriften voor groepshuisvesting van zeugen hebben zich ondertussen in orde gesteld. Deze informatie werd op 31 mei 2016 overgemaakt aan de Europese Commissie.</p>
<p><u>Nr.:</u> 2014/2189</p> <p><u>Naam:</u> Gemeenschappelijke regels interne markt voor elektriciteit en aardgas</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> LNE</p> <p><u>Minister(s):</u> Tommelein</p> <p><u>Richtlijnen:</u> 2009/72/EG, 2009/73/EG</p>	<p>Fase 3: MROA (25/02/2016)</p> <p>19/07/2016: antwoord op MROA verzonden</p> <p>16/04/2016: verzoek tot verlenging van de termijn voor antwoord op het MROA goedgekeurd door de Europese Commissie</p> <p>04/04/2016: verzoek tot verlenging van de termijn voor antwoord op het MROA ingediend bij de Europese Commissie</p> <p>De Europese Commissie is van oordeel dat bepalingen uit richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG betreffende de bevoegdheden van de nationale regulerende instanties (NRI's) en de bescherming van consumenten onjuist</p>

	<p>werden omgezet.</p> <p>Dit inbreukdossier valt ten gevolge van de zesde staatshervorming sinds 1 juli 2014 gedeeltelijk onder de bevoegdheid van het Vlaams Gewest. Volgende punten dienen nog te worden aangepakt:</p> <ul style="list-style-type: none">- de afschrikwekkende sanctionering van de regulator: het energiedecreet zal worden aangepast. Het ontwerp van decreet tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009 wat betreft het voorkomen, opsporen, vaststellen en bestraffen van energiefraude werd op 22 december 2016 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Nu volgt de parlementaire behandeling.- de wijzigingen door de regulator aan de toegangsvoorwaarden: dit werd aangepast door het decreet houdende wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009 wat de oprichting en de organisatie van de regulator betreft. Dit decreet werd door het Vlaams Parlement aangenomen op 16 november 2016 en door de Vlaamse Regering bekrachtigd op 25 november 2016.- het bindende karakter van het consumentenakkoord: hier zal de federale overheid het initiatief nemen;- de toegang tot gebruikersgegevens: hier dient nog regelgeving genotificeerd te worden. <p>Voor wat betreft het punt over de procedure over de klachtenbehandeling werd het besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het energiebesluit van 19 november 2010 wat betreft diverse bepalingen inzake energie-efficiëntie, dat bijlage I, f) van de richtlijnen implementeert op 15 september 2016 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad en genotificeerd aan de Europese Commissie. Referentie notificatie aan de Commissie: MNE (2016) 55728 en MNE (2016) 55729.</p>
--	--

FASE 4: DAGVAARDING

LOPENDE DOSSIERS	
Dossier	Laatste stand van zaken
<p><u>Nr.:</u> 2008/2184</p> <p><u>Naam:</u> Luchtkwaliteit/schonere lucht</p> <p><u>Beleidsdomein(en):</u> LNE</p> <p><u>Minister(s):</u> Schauvliege</p> <p><u>Richtlijn:</u> 2008/50/EG</p>	<p>Fase 4: Dagvaarding (18/6/2015)</p> <p>Verzoekschrift nog niet ontvangen</p> <p>19/11/2015: de Europese Commissie beslist om de zaak uit te stellen</p> <p>18/06/2015: beslissing tot aanhangig making van de zaak bij het Europees Hof van Justitie</p> <p>21/04/2014: antwoord op aanvullend MROA verzonden</p> <p>20/02/2013: gecoördineerd antwoord van de drie gewesten op aanvullend IGS verzonden</p> <p>28/10/2010: antwoord op MROA verzonden. Het Vlaamse Gewest vroeg daarin de klassering van dit dossier.</p> <p>Op 18 juni 2015 liet de Europese Commissie weten dat zij de zaak aanhangig zouden maken bij het Europees Hof van Justitie. Het verzoekschrift van de Commissie werd niet neergelegd bij het Hof. Op 19 november 2015 besliste de Europese Commissie om de zaak uit te stellen.</p> <p>De Europese Commissie stelt dat België artikelen 13 (overschrijding van grenswaarden voor het niveau van PM 10) en 23, lid 1 (de verplichting om de overschrijding zo kort mogelijk te houden) van de richtlijn niet is nagekomen. De meetresultaten voor het jaar 2015, die 100% conformiteit met de richtlijn aantonen, werden overgemaakt aan de Europese Commissie. Het Europees Milieuagentschap is momenteel bezig met de verificatie van de gegevens.</p>